

Univerzita Karlova v Praze

Pedagogická fakulta

JEZECKÁ TURISTIKA

HORSE TRAIL

Bakalářská práce

Vedoucí bakalářské práce:

PaeDr. Marie Hronzová

Autor: David Hlubuček

Obor studia: vychovatelství

Typ studia: kombinované

Praha 2010

Prohlášení

**Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením:
Paed. Marie Hronzové. V práci jsem použil informační zdroje uvedené
v seznamu.**

V Praze dne 20.7.2010

**Hlubuček David
podpis autora**

Poděkování

Upřímně děkuji Paedr. Marii Hronzové za odborné vedení bakalářské práce a za cenné rady v daném tématu . Děkuji všem svým přátelům a blízkým za podporu při zpracování práce, zvláště pak svému synovi kterého jsem připravil o spoustu společného času za pochopení. Dále potom svým rodičům kteří se obrnili trpělivostí a pomáhali mi při výchově syna svěřeného mi do péče. Děkuji také své přítelkyni Drahuši Bartákové a kamarádu Pavlu Trávníčkovi za pomoc a rady při vypracovávání práce. V neposlední řadě pak všem, kteří mi pomáhali při sběru údajů k realizaci výzkumu.

Anotace

Tato práce popisuje základní znalosti pro vymezení pojmu hippoturistika, dále některé vědomosti potřebné k výběru koně, jeho uzdění, sedlání, ustájení a organizaci a provedení vyjížďky samotné. Ve výzkumné části pomocí dotazníku, rozhovoru a experimentu ověřuje položené hypotézy.

Klíčová slova

Hippostezka, hippoturistika, jezdecká turistika, kůň, stanice, úvaziště, putování.

Summary

This

work describe the elementary knowlage for the definition of horse trails (hoppotourism), furthermore, the knowledge needed to select a horse's bridle, saddle, housing and organizing and carrying out rides alone. In the research section is with a questionnaire, interview, observation and experiment confirm or disprove the hypothesis of the existence, creation and use of a horse trails.

Obsah

1.Úvod	7
Teoretická část	7
2.Turistika	7
2.1 Turistika na koních	8
2.1.1 Vycházky na koních	8
2.1.2 Výlety na koních	8
2.1.3 Putování na koních	9
2.1.4 Výkonnostní formy	9
3. Teorie o koních	10
3.1 Plemena koní	10
3.1.1 Dle Navrátila	10
3.1.2 Dle Bílka	12
3.1.3 Dle temperamentu	13
3.2 Posouzení zevnějšku	14
3.3 Výběr koně pro jezdeckou turistiku	18
3.4 Ustájení koně, péče o koně a krmení koně	20
3.5 Výstroj	24
3.5.1 Výstroj jezdce	24
3.5.2 Výstroj koně pro jezdeckou turistiku	25
3.5.2.1Uzdění	25
3.5.2.2 Sedlání	28
3.5.2.3 Sedlové doplňky	30
4. Jezdecká turistika v praxi	32
4.1 Vývoj hippoturistiky u nás	32
4.2 Projekty	32
4.3 Objekty jezdecké turistiky	33
4.4 Personální obsazení	33

4.5 Stanice turistiky na koni	37
4.6 Nocování s koněm	37
4.7 Jezdecké stezky	38
4.8 Zásady bezpečnosti	38
Výzkumná část	40
5. Problém a cíl práce	40
5.1 Problém	40
5.2 Cíl práce	40
5.2.1 Dílčí cíle	41
6. Úkoly	41
7. Hypotézy	42
8. Metodika výzkumu	42
8.1 Dotazník	42
8.2 Interview	42
8.3 Experiment	43
9. Postup práce	43
9.1 Dotazník	43
9.2 Interview	45
9.3 Experiment	54
10. Výsledky výzkumu	59
10.1 Vyhodnocení dotazníku	59
10.2 Vyhodnocení interview	74
10.3 Vyhodnocení experimentu	78
11. Diskuse	78
11.1 Diskuse k teoretické části práce	78
11.2 Diskuse k výzkumné části práce	79
12. Závěry	80
13. Seznam použité literatury	81
14. Přílohy	82

1.Úvod

Tuto práci jsem se rozhodl vypracovat, protože se domnívám, že jezdecká turistika (hippoturistika) nabízí podle mne zajímavé možnosti spojení využití volného času se sportem, pobytem v přírodě, vytváření vztahu k přírodě jako celku ať již jde o vztah k flóře či fauně. Nebo vztahu ke krajině jako takové, a k její ochraně. Dále umožňje novým způsobem získávání informací z kulturního a historického fondu této krajiny.

Popularita putování na koni roste neustále od roku 1989, v posledních letech se stále intenzivněji pracuje na zmapování současného stavu a vytváření lepších podmínek pro další rozvoj. Tento rozvoj by měl probíhat při zachování krásy a rozmanitosti a kvality životního prostředí.

Za poměrně krátkou dobu existence hippoturistiky můžeme pozorovat i ekonomický přínos, pro který je zvláště v místech s omezenými možnostmi hospodaření vítaným příjmem.

Autoři všech aktivit souvisejících s hippoturistikou by měli mít stále na zřeteli, vyvážené spojení člověk, kůň, příroda. Jenom tak je možné pokračovat ve vytváření uceleného systému hippoturistiky v celé ČR.

Teoretická část

2. Turistika

Turistika je cílený pohyb člověka v přírodě za účelem uspokojení jeho potřeby poznání. V českém pojetí je turistika komplexem činností spojených s aktivním pohybem a pobytem v přírodě, které vyžadují řadu odborných znalostí a dovedností (Neuman a kol. 2000). Dle pohybové složky, sloužící k turistické činnosti, se turistika dělí na:

1. pěší turistiku
2. cykoturistiku
3. turistiku vodní

4. turistiku na lyžích
5. autoturistiku
6. turistiku na koních (též jezdecká turistika)

2.1 Turistika na koních

Jednotlivé formy jezdecké turistiky se rozlišují terminologicky. Projetí určitého úseku v přírodě může být túrou, distanční jízdou nebo distančním dostihem. Vytrvalostní soutěže, při nichž je hlavním měřítkem pohybu v přírodě závod s časem, turistikou nejsou. Proto v základu rozlišujeme jezdeckou turistiku viz. následující odstavce (2.1.1 – 2.1.4).

2.1.1 Vycházky na koních

Jsou základem celé jezdecké turistiky. Jejich délka je v rozmezí 1 – 4 hodin a urazí se vzdálenost mezi 7 – 30 km. Vycházkou na koni se rozumí ježdění v terénu, které má svou pohybovou, technickou a poznávací složku. Na vycházce jezdec získá větší jistotu v sedle, učí se pravidlům jízdy v terénu, a pro většinu jízdařských koní je to způsob výborné rehabilitace. Koňům se tímto upevní šlachový aparát a získají návyk deletrvající chůze(chodivost). Na vycházky není potřeba žádného speciálního vybavení ani výstroje pro koně. Jen v případě plánované přestávky se dovybavíme ohlávkou a vazákem.

2.1.2 Výlety na koních

Jsou cestováním na koni, které trvá zpravidla celý den, překonává se při nich vzdálenost mezi 30 – 70 km a mají již výše uvedené složky, tj. pohybovou, poznávací a technickou. Jezdec musí sebe a koně navíc vybavit stájovou ohlávkou, vazákem, lékárníčkou a pláštěnkou.

2.1.3 Putování na koních

Je spojení několika celodenních túr do jednoho celku. Putování může být organizováno *hvězdnicově* nebo *řetězově*. Pokud směřujeme do různých cílových míst z jedné základny, tedy ráno vyjedeme a večer se vracíme zpět, hovoříme o hvězdnicovém putování. V rámci řetězového putování vždy měníme místo vyjíždění a cíle etapy. Toto putování je organizačně náročnější. Vyžaduje převezení potřebného vybavení do cíle jednotlivých etap. Pokud není možnost převezení vybavení jinými prostředky, vezou si jezdci vybavení sami. Je zde možnost zvolit variantu při níž veze náklad nákladní kůň, nebo se naloží koně pod jezdce. V obou případech se jedná o náročné formy turistiky (Hollý 2003).

2.1.4 Výkonnostní formy

Dále se k základním formám turistiky řadí i její výkonnostní formy:

Zápočtové cesty

Jedná se o součást výkonnostní turistiky. Plněním zápočtových cest se získávají vyšší výkonnostní třídy. Je možno získat výkonnostní třídu III., II., I. a titul mistra turistiky. Zápočtové cesty mají tři stupně obtížnosti od víkendových pobytů až ke 14 denním expedicím.

Výkonnostní odznaky

Jezdci plní stanovené podmínky pro získání výkonnostního odznaku ve všech jezdeckých disciplínách a tuto skutečnost jsou schopni prostřednictvím oblastních výborů ČJF řádně doložit.

Je třeba se pro úplnost zmínit také o pomocných formách jezdecké turistiky, kam patří:

Distanční sport – což jsou koňské maratony

Distanční jízdy jsou na bázi překonávání dlouhých vzdáleností. Tratě bývají v délce

od 25 až po 160 km, přičemž je daná minimální rychlost, ve většině soutěží předepsána na 9 km/h.

Orientační závody na koni

Trat' může být dlouhá 20 km s několika kontrolními stanovišti a je částečně značena. K dispozici je [mapa trasy](#). Vše bývá zábavnou formou. Věk koně a jezdecke neomezen. Startovat se smí jednotlivě, ve dvojicích max. v trojicích. U nás tyto závody nemají velkou tradici.

Jezdecké hry

Lze vymyslet nespočetné množství jezdeckých her. Nejpestřejší nabídku, kterou využívá na národních a mezinárodních soutěžích, má jistě Pony Club. Má knihu pravidel - aby se předešlo nedorozuměním v mezinárodních vztazích - včetně pravidel vztahujících se na oficiální mezinárodní návštěvy. Kromě toho, že jezdecké hry mají přinést hlavně zábavu, mohou se stát silně konkurenční záležitostí. Většinu z her lze upravit tak, aby se hodily pro závody jednotlivců i družstev.

3 Teorie o koních

3.1 Plemena koní

Plemena koní po celém světě vznikla za různých přírodních podmínek a chovatelských cílů. Počet doposud vyšlechtěných a známých plemen koní se odhaduje na více než 400.

3.1.1 Dle Navrátila

Plemena lze třídit podle různých hledisek (Navrátil 2000) :

1.podle stupně prošlechtění :

- plemena místní
- původní (primitivní)

- plemena přechodná (zušlechtěná)

- plemena ušlechtilá (kulturní)

2. podle převládající užitkovosti :

- plemena jezdecká

- plemena klusácká

plemena dostihová

- plemena kočárová

- plemena tažná

- plemena těžká tažná

- plemena soumarská

- plemena s kombinovanou užitkovostí (jezdeckotažná, jezdeckosoumarská)

3. podle geografického rozšíření :

- plemena stepní

- plemena horská

- severská

- plemena jižní apod.

4. podle země vzniku :

- plemena anglická

- plemena francouzská

- plemena americká

- plemena německá

- plemena ruská apod.

5. podle mohutnosti :

- plemena malá
- plemena střední
- plemena velká

6. podle kraniologických typů :

- plemena brachycefální (krátká lebka)
- plemena dolichocefální (dlouhá lebka)

Nebo se též mohou třídit podle profilu lebky (štíčí, rovná, klabonosá).

7. podle fylogenetického původu :

- plemena stepní
- plemena východní
- plemena západní
- plemena severská

3.1.2 Dle Bílka

Následující rozdělení převzala také česká hippologická a zootechnická škola, jejíž zakladatel PhDr. et MUDr. František Bílek, DrSc. (1885 – 1972) tento systém ještě dopracoval. František Bílek se zasloužil o regeneraci kladrubského vraníka, který u nás již jako plemeno prakticky neexistoval. Zasloužil se o chov Przewalského u nás a založil též hippologické muzeum ve Slatiňanech(Navrátil 200).

1. skupina koní stepních – mongolských (primitivní): předkem těchto koní se kertag (Equus Przewalski Polj.)

2. skupina koní východních – orientálních (koně teplokrevní): prapředkem je tarpan (Equus Gmelini Ant.). V minulém století byl vyhuben. Zachovala se pouze varianta lesního tarpana v podobě koně bilgorajského v Bialoviežské pralese. Skupina koní

východních se dále rozděluje na podskupiny:

- a) podskupina koní íránských – kůň achaltekinský, perský, turkmenský.
- b) podskupina koní *arabských* – arabský plnokrevník, arabský polokrevník (nejznámější kmeny Shagya a Dahoman), kůň berberský.
- c) podskupina koní odvozená z *araboberberské krve* – kůň andaluský, kladrubský, lipický, lusitanský, fríský, angloarab, appaloosa, palominio, albiono, criollo, mustang, orlovský klusák, quarter horse, western horse.
- d) podskupina koní *anglických* -anglický plnokrevník, anglický polokrevník (nejznámější kmeny Przewski, Furioso, Nonius, Gidran), kůň hannoverský, oldenburský, trakenský, východopruský, holštýnský, francouzský jezdecký atd.

3. skupina koní západních – okcidentálních (koně chladnokrevní): prapředkem je diluviální kůň západní (*Equus Robustus Stegmanni*). Patří sem kůň ardenský, brabantský, vlámský, norický, bretoňský, buloňský, comtois, percheron, shireský, clydesdalský, hafling.

4. skupina koní severských – nordických: prapředkem je *Equus gracilis Ewart*. Do této skupiny patří shetlandský pony, welšský pony, newforest, connemara, dartmoorský kůň, islandský, huculský, fjordský (označení plemen pony je problematické, neboť například v Anglii se takto označují koně do výšky 148 cm v kohoutku).

3.1.3 Dle temperamentu

V chovatelské praxi se ještě setkáváme s rozdělením koní do skupin podle stupně temperamentu :

- a) koně *teplokrevné* (odvozené od tarpana a kertaga)
- b) koně *chladnokrevné* (odvozené od koně západního)
- c) koně *čistokrevné* – to je kůň kteréhokoliv plemene, který nemá v generaci blízkých předků (zpravidla do 5. generace) přimísenou krev jiných plemen.

d) koně plnokrevné – teplokrevný kůň, jehož oba rodiče a jejich všichni předci jsou plnokrevní (pouze tedy anglický a arabský plnokrevník).

e) koně polokrevné – teplokrevný kůň, jehož jeden z rodičů je plnokrevný anebo má ve svém rodokmenu plnokrevné předky. Podle procenta plnokrevných předků pak rozlišujeme koně vysoko nebo nízko v krvi. Vzhledem ke skutečnosti, že je někdy obtížné zařadit plemeno do jednotlivé skupiny, neboť v průběhu vývoje některých plemen docházelo ke zušlechťování plemen z jiné skupiny a někdy i dokonce překrytí plemene původního, bereme ohled na historii vzniku plemene a jeho zařazení do skupiny tomu podřizujeme (Navrátil 2000).

3.2 Posouzení zevnějšku (exteriér)

Užitkovost neboli výkonnost koně je nejvíce závislá na utváření jeho těla. Jsou zde také další faktory, které nám výkonnost ovlivňují – temperament, výcvik koně, tělesná konstituce. Dle Václava Michala (zootechnický a hippologický vědec a pedagog, profesor VŠZ v Brně a Praze, žil v letech 1900 – 1989) : „ čím příznivější je tělesná stavba koně, tím snadněji kůň vykonává práci a tím menší jsou požadavky na ostatní činitele.“ Zevnějšek koně se posuzuje na rovném místě, bez hlukového ruchu, ze vzdálenosti 5 – 7 m. Kůň by měl být posuzovaný v tzv. zootechnickém postoji. Jeho končetiny směřují kolmo k zemi a při pohledu z boku jsou v zákrytu. V tomto postoji a z levé strany probíhá též fotografování koně. Nedílnou součástí posuzování exteriéru koně je jeho měření. Při měření se zjišťují tyto základní tělesné míry (obr.č. 1):

a) kohoutková výška hůlková – kolmá vzdálenost nejvyššího bodu kohoutku od země, měřená hůlkovou mírou.

b) kohoutková výška pásková – vzdálenost od vnější patky levé přední končetiny k nejvyššímu bodu kohoutku, měřená páskovou mírou.

c) obvod hrudníku – měří se za lopatkou a kohoutkem v místě nejmenšího obvodu.

d) obvod holeně – měří se v nejslabším místě holeně na levé přední končetině (přechod horní třetiny holeně v druhou třetinu). (Navrátil 2000, J.E. Flade at al.1981)

V hřebčínských chovech se běžně sledují a měří další hlavní tělesné míry:

a) výška sedlová – nejhlubší místo hřbetu koně.

b) výška kříže – nejvyšší bod zádě

c) výška kořene ohonu

d) výška kosti hrudní od země - odpočtem od výšky v kohoutku získáme výšku hrudníku. Ideální je 50% z výšky v kohoutku.

e) šířka prsou v ramenních kloubech

f) šířka hrudníku za lopatkou

g) šířka pánve – v kyčelních hrbolech a chocholcích

h) délka pánve – vzdálenost mezi kyčelním a sedacím hrbolem

i) délka těla – vzdálenost od ramenního kloubu k sedacímu hrbolu (Navrátil 2000). Pokud budeme koně prohlížet, je třeba posoudit jeho mechaniku pohybu (nedostatky, přirozenost, pravidelnost) v kroku, klusu na tvrdé půdě. Při posuzování zevnějšku (exteriéru) koně se hodnotí jednotlivé ukazatele a zvláště posuzují části těla:

1) tělesný rámec koně – je dán poměrem mezi délkou těla a výškou v kohoutku.

Tělesný rámec se dělí na:

a) čtvercový - charakteristický pro orientální plemena jako je například arab.

b) krátký – zjevný u hříbat všech plemen koní.

c) dlouhý – charakteristický pro anglického plnokrevníka a polokrevníka.

2) mohutnost koně – je živá hmotnost koně. Ovlivňuje ji několik faktorů jako je výška, pohlaví, plemeno, způsob užívání koně, věk a síla kostry.

3) konstituce – je odolnost vůči nepříznivým vnějším vlivům a pracovnímu zatížení. Je dána anatomickou stavbou těla a fyziologickou kondicí tkáně a orgánů v těle.

Konstituce se dále dělí na:

a) konstituce tvrdá (pevná) – tělesná stavba je souměrná a štíhlá, svalstvo a šlachy pevné, lesklá a přiléhavá srst, nenáročnost na krmení, velmi dobrá plodnost a živý temperament.

b) konstituce jemná – jemnost partií a ušlechtilost, živý temperament. Náročnější na podmínky chovu a více choulostivá.

c) konstituce slabá (přešlechtěná) – vysoká choulostivost, náročnost na výživu, celková slabost organismu a kostry. Je důsledkem přešlechtění, které vede k komplexnímu znehodnocení (degeneraci) koně.

d) konstituce hrubá – neharmonická stavba těla, těžká chůze, široká kopyta, hrubá srst a silná kůže, velká potřeba živin, flegmatický typ koně.

e) konstituce lymfatická – mohutný vývin vaziva (zpravidla u těžkých koní), silná, měkká kůže, pomalá látková výměna a s tím související usazování tuku.

4) Harmoničnost – má více estetický význam. Vyjadřuje soulad všech tělesných partií koně a jejich proporce. Je důležitá z pohledu odolnosti a schopnosti pro požadovaný výkon.

5) Ušlechtilost – je výsledkem chovu a dosažené harmonie těla (hlava, končetiny, detaily v tělesné stavbě).

6) Kondice – je dána zdravotním stavem koně a výživným stavem, který přímo souvisí s použitím koně. Proto může být kondice pracovní, závodní, chovná, dostihová. Vše ovlivňuje schopnost koně využít podávaná krmiva pro požadovanou kondici, která se označuje jako krmitelnost.

7) Pohlavní výraz – je určený pohlavním rozdílem (důležitý u plemenných koní). Hřebec má mít ohnivý temperament, mohutnou přední část, silnější krk, širší hlavu v čele, hrubší a více vyvinuté žíně. Klisna je jemnějších rysů, štíhlejší, delší krk, stíhlá hlava, širší a delší pánev, delší hřbet, štíhlé končetiny (Navrátil 2000).

Při posuzování exteriéru koně se postupuje po jednotlivých tělesných rámcích,

které jsou rozděleny na : přední, střední a zadní část těla koně.

1) Přední část se skládá z *hlavy, krku, lopatek, kohoutku a hrudníkových končetin*.

2) Střední část se skládá z *hřbetu, hrudníku, břicha a beder*.

3) Zadní část se skládá z *pánevních končetin, zadku a ocasu* (obr.č. 2)

add.1) *Hlava* : más svým tvarem vyjadřovat plemenou příslušnost koně a příslušnost k pohlaví. Posuzuje se zavěšení hlavy, její velikost, tvar (štíčí, ovčí, obloukonosá), tvar chrupu, oči, nozdry, lící oblast.

Krk : posuzuje se zavěšení hlavy v místě přechodu hlavy na krk, nasazení krku v místě přechodu krku na trup a osvalení krku. Krk koně působí na vlastní tělo jako páka za pomoci šíjových vazů a odlehčuje tak zadní část koně.

Kohoutek : u kohoutku se posuzuje jeho délka, výška, tvar a přechod na ostatní části těla. Dobře utvářený (výrazný) kohoutek je předpokladem pro chody koně (pohyb koně, kterým se rozumí pravidelné střídání končetin a s tím spojený posun těla) a umožňuje dobré uložení sedla. Kohoutek je důležitým bodem pro natahovače a ohýbače šlach a vazů koně a má velký vliv na přenos síly zepředu dozadu prostřednictvím zádového svalstva.

Hrudníkové končetiny : hrudníkové končetiny se posuzují zepředu a zboku. Posuzuje se jejich osvalení, úhel tvořený kopytem, sponkou a korunkou a úhel mezi předloktím a ramenem. Klouby mají být zřetelně tvarované a dostatečně velké. Postoj končetin nesmí být pokrčený ani vyhnutý dozadu. Dobrý postoj a správný úhel končetin ovlivňují chody koně. Dobře utvářené kopyto a jeho správný tvar mají vliv na dlouhodobou výkonnost koně. Hrudníkové končetiny se skládají z : ramenního kloubu, ramenní kosti, lopatky, loketního kloubu, kostí předloktí (loketní a vřetení), zápěstí, záprstí (přední část holeně) a sponková, korunková, kopytní kost.

add. 2) *Plece a prsa* : lopatka, která tvoří část plece, má být dobře osvalená a dlouhá. Uložení ramenního kloubu více vpředu, umožňuje elastické zavešení trupu a prostorný chod předních (hrudníkových) končetin. Úhel ramenního kloubu s rovinou má být 45°. Široké plece a prsa umožňují dostatečný prostor pro vnitřní orgány, jejich funkci a mají

vliv na výkonnost. Proto se sleduje dostatečná šířka hrudníku a délka.

Hřbet a trup : hřbetem se rozumí část mezi kohoutkem a bedry. Délka hřbetu má značný význam na výkonnost koně. U hřbetu posuzujeme jeho délku, tvrdost a prohnutost, neboť mají vliv na pohyb koně a jeho jezditelnost. Břicho se nachází u zadního okraje hrudníku a ohraničuje spodní část trupu.

Kříž a bedra : bedra spojují hřbet s křížem. Bedra mají být co nejvíce osvalená a jsou rozhodující pro rychlost a sílu pohybu.

add. 3) *Pánevní končetiny* : posuzuje se jejich osvalení a postoj, pevné a dobře utvářené klouby, správné úhly končetin. Mezi stehenní kostí a předkolením má být úhel 90°. Pánevní končetina se skládá ze stehna, kolenního kloubu, předkolení, předpatí, podpatí, sponkového kloubu, sponky, korunkového kloubu, korunky, kopytního kloubu a kopytní kosti. Dobré utváření pánevních končetin má vliv na rychlost koně a sílu koně v tahu. Patový kloub je nejdůležitějším kloubem z hlediska utváření mechaniky pohybu a skoku. Je to nejvíce namáhaný kloub. Má být dobře modelovaný a dostatečně velký. (J. E. Flade at al. 1981)

3.3 Výběr koně pro jezdeckou turistiku

Jezdecká turistika a rekreační ježdění jsou jednou z mála možností nepracovního využití koní, kteří se nehodí pro jezdecký sport. Příslušnost koně k určitému plemenu není pro nás, při výběru koně, ničím limitujícím. Většinu existujících plemen koní a pony lze tedy využívat pro rekreační ježdění. V současnosti existuje asi 250 plemen koní a pony. Jezdecká turistika a ježdění mohou být též aktivitou, která pomáhá zachovat určitý druh před vyhubením (Hollý 2003).

Při výběru koně pro jezdeckou turistiku je důležitá především jeho povaha. Kůň by měl mít vyrovnaný charakter, ať již je určen pro dítě nebo dospělého. Zajímá nás jeho charakterová klidnost (nekousavý, nekopavý, nelekavý) a spolehlivost. Je dobré, pokud se též snáší s ostatními koňmi. Vzhledem k tomu, že jezdecká turistika je charakteristická pobytem v přírodě, měl by být kůň pro jezdeckou turistiku dostatečně otužilý, nenáročný na stravu se zdravýma nohama a pevnými kopyty.

Je rovněž důležité, aby měl kůň odpovídající velikost. Pokud jste menší postavy, nepořizujte si koně příliš velkého. Nejen že bude na něm jízda pro vás nepohodlná, ale také bude kůň z důvodu své tělesné stavby pro vás hůře zvládnutelný. Je stejně nevhodné si naopak pořizovat koně nebo poníka malého vzrůstu. Jezdec začátečník by si neměl pořizovat příliš mladého koně. V tomto případě je vhodné zvolit koně staršího a rozumného. Pokud si chcete koně kupovat, je potřeba zvážit podmínky ve kterých budete zvíře chovat. Ušlechtilý typ koňe nemůže žít po celý rok venku, tedy potřebuje vhodnou stáj. Poníkovi naopak více vyhovuje celoroční pohyb venku. Co se pohlaví týče, nejvhodnější pro turistiku je valach. Hřebec není spolehlivý a proto se nedoporučuje vůbec. Vyžadují osobitý přístup a v přítomnosti řídících klisen mohou být i nebezpeční. Klisna je vhodná mimo období březosti a kojení, kdy se nemá a nesmí používat. Pro jezdeckou turistiku jsou nejvhodnější valaši primitivních plemen jako jsou huculové a pony. Z ušlechtilých plemen jsou velmi vhodní koně arabští. Uvedení koně jsou vhodné vzhledem ke své nenáročnosti a schopnosti se adaptovat na horší podmínky a navíc jsou velmi vytrvalí. Dalšími vhodnými plemeny koňů pro jezdeckou turistiku jsou koně amerických plemen (moc se u nás nevyskytují) a koně středoasijských plemen, která mají velmi dobré vlastnosti pro jezdeckou turistiku (Hollý 2003).

Pokud možno kupujte koně vhodného pro účely, ke kterým jej chcete používat. Uvidíte-li koně poprvé, podívejte se jak se chová ve stáji, jak reaguje na lidi, zda není nervózní, lekavý nebo apatický. Vybírejte koně s inteligentním výrazem v očích, takového, který ve vás budí důvěru a nejeví známky starachu. Nechte si předvést koně v klusu. Musíte se přesvědčit že kůň nekulhá a je pohybově zdravý. Nechte si předvést koně pod sedlem a sledujte jaké má kůň chování a vlastnosti. Je dobré vědět, zvláště u nezkušených jezdců, jak kůň reaguje na dopravní prostředky (silnice, železnice) a jiné podněty, které mohou koně vylekat. Nakonec je potřeba, aby koně nebo poníka prohlédl veterinář a vy si byli jisti, že je zvíře zdravé. Nekupujte koně ve spěchu a pod tlakem. Koupě koně je rozhodnutí které potřebuje čas. Výběr koně může zabrat několik týdnů i měsíců. Pokud můžete, přiberte si ke koupi koně odborníka a nechte si poradit. Nekupujte zvíře bez veterinárního vyšetření a bez obeznámení s jeho

výsledkem. Jen pak můžete skutečně najít koně nebo poníka, který vám přinese radost ze společných zážitků.

3.4 Ustájení koně, péče o koně a krmení koně

Ustájení koně se může provádět několika způsoby. Pokud máme dostatek vhodného prostoru doma nebo někde poblíž, staráme se o koně sami či s pomocí ostatních členů rodiny. Taktéž se nám o koně může starat ošetřovatel, který k nám za tímto účelem dochází. Pokud nedisponujeme vhodným prostorem pro ustájení koně, můžeme jej umístit v nájemné stáji a hradit náklady za jeho ustájení. Starat se o koně je časově náročné. Proto nelze o koně pečovat bez osobních omezení, jako je například pravidelné vstávání za účelem krmení. Ti co nejsou připraveni na takové omezení, měli by si chov koně řádně rozmyslet a navštěvovat spíše jezdecký oddíl nebo obdobné zařízení. Péči o koně se buduje vzájemný vztah, který dokáže ocenit jen ten, kdo se o koně sám stará. Jestliže budeme mít koně ustájeného doma a nemáme již vybudovanou stáj, budeme muset vhodné ustájení pro koně řešit. Rozlišujeme tři základní druhy ustájení (Navrátil 2000) :

- 1) volné ustájení (skupinové) – je pro koně nejpřirozenější a nejvhodnější. Náročné na prostor a též stavebně náročné.
- 2) ustájení v boxech (individuální) – je variantou mezi volným a vazným ustájením. Nejvíce se hodí pro plemenné koně a klisny před ohřebením a po něm.
- 3) vazné ustájení – jedná se o řadová nebo jednotlivá stání. Je méně náročné na zastavěný prostor. Pro koně není příliš vhodné, jelikož omezuje jejich pohyb na minimum.

Ať již zvolíme jakýkoliv druh ustájení, je nutné koni dopřát dostatek pohybu na pastvině nebo ve výběhu.

Stáj by měla koňi poskytovat dostatek pododlí. Musí poskytovat koni dostatek prostoru nad hlavou a dostatek prostoru na ležení. Stáj má být vzdušná, s dostatkem světla, ale dostatečně zajištěná proti průvanu, jelikož koně průvan špatně snáší. Vchod

do stáje musí být tak vysoký, aby nemohlo dojít k úrazu hlavy koně. Zadní stěna stáje by měla být postavena proti převládajícímu směru větrů (Owen, Bullock 1991). Stáj musí poskytovat také dostatek manipulačního prostoru pro čištění ustájení. Podlaha stáje musí být pevná, odolná, teplá, nepropustná a se sklonem. Dle použitého materiálu se podlahy dělí na (Navrátil 2000):

- a) betonové – jsou studené, koně na ni neradi uléhají a proto vyžaduje bohaté podestýlání.
- b) z pálených stájových cihel – jsou tvrdé a trvanlivé. Platí zde totéž co u betonové podlahy. Cihly jsou studené a proto tato podlaha vyžaduje bohaté podestýlání.
- c) z impregnovaných dubových špalíků – velice vhodný typ podlah. Špalíky se kladou do parketářského tmelu.
- d) z dusané cihlářské hlíny – hlína se míchá s pískem a řezankou slámy nebo s rašelinou. Tuto podlahu je třeba dobře udržovat.
- e) z tvrzené rýhované gumy – moderní druh materiálu, teplý, odolný.
- f) z litého boxitu a boditu

g) z recyklovaných plastových hmot Betonové podlahy musí být zdrsněny drážkami, které brání uklouznutí a zároveň napomáhají odtoku moče. Podlaha ustájení musí být svažitá, směrem k odtokové stružce, která odvádí moč mimo prostor ploch ustájení(boxu). Sklon podlahy by měl být mezi 1,5 – 2 cm na m² směrem ke stružce. Dveře stáje se musí otvírat směrem ven a musí být dvoudílné se zajištěním proti zavření. Vnitřní prostor dveří musí být prostý výčnělků a ostrých předmětů z důvodu nebezpečí zranění koně. Šířka dveří by měla být taková, aby umožnila přístup mechanizačním prostředkům potřebných pro údržbu stáje. Otevřená horní polovina dveří umožňuje koni výhled ven a v teplých letních dnech větrání stáje. Samozřejmě je dobré zabezpečení uzavření dveří, neboť především poníci jsou v noci velmi pracovití a pokouší se ze stáje nebo boxu dostat ven. Střecha stáje musí být vodotěsná a dostatečně izolovaná(především u vlnitého plechu). Stáj by měla mít co nejméně kování a hran. Krmný žlab má být ve výši loketního kloubu koně a podezděný šikmo vzhůru. Šířka žlabu 0,65 m. Někteří koně mohou mít sklony

k okusování žlabů a proto volíme, v těchto případech, jako alternativu kulatou mísu, kterou kůň nemůže převrátit a kterou po krmení vždy odneseme. V boxu nesmí scházet kus kamenné soli umístěné na stěně a dva kbelíky s vodou (20– 50 l na den pro koně). Krmný koš, jesle, nebo síť na objemné krmivo(seno) se nesmí umístit nad krmný žlab, jelikož je to pro koně škodlivé(Navrátíl 2000). Rozvod elektřiny musí splňovat všechny bezpečnostní parametry.

Vedle stáje by měl být z praktických důvodů umístěn sklad jaderného krmiva. Uskladnění sena a slámy by se mělo, z bezpečnostních důvodů, uskutečňovat ve větší vzdálenosti od ustájení (nebezpečí požáru). Nejvhodnějším stelivem je pšeničná sláma, kterou je třeba při podestýlání natřást do výše kolen. Kůň je pak chráněn před otlaky hlezen a loktu. Čistá a suchá sláma se nastele též po stranách boxu. Trus se odstraňuje pravidelně, pokud nepoužíváme hlubokou podestýlku. Nejlepší dobou pro odstranění trusu je krmení, kdy se kůň zabaví konzumací stravy a bude nám klidně stát. Trus a špinavou slámu oddělujeme od čisté a suché a vynášíme nebo vyvážíme na hnůj.

Rozlišujeme tři druhy podestýlky (Navrátil 2000):

1) výměnná – používá se na nepropustné podlaze v boxech nebo stáních.

Podestýlka se vyměňuje denně. Tento způsob je dosti pracný i materiálově nákladný. Spotřeba slámy je 3,5 – 6 kg na kus a den.

2) matracová – podestýlka se skládá z několika vrstev. Spodní vrstvou jsou 2 – 3 cm vápna, na něm leží 10 – 20 cm pilin nebo neprašné suché rašeliny. Vrchní vrstvou jsou sláma nebo hobliny, které musí být suché a průběžně se doplňují. Celá podestýlka se vymění jedenkrát za měsíc. Spotřeba slámy je 5 – 6 kg na kus a den.

3) hluboká podestýlka – uplatňuje se hlavně u volného ustájení. Podestýlka se vymění jedenkrát za čtvrt roku. Spotřeba slámy je 6 kg na kus a den.

Odtokový kanálek, v prostoru ustájení, je třeba zachovávat stále čistý. Pokud se nebude box nebo ustájení přes den používat, je vhodné vypláchnout jej dezinfekčním roztokem a nechat vyschnout. Provádíme též pravidelné dezinfekce, dezinfekce

a deratizace stáje. Dezinsekce se týkají povětšinou těch měsíců, kdy je aktivní hmyz. Každá stáj by měla mít místo pro čištění koní a jejich ošetření s instalovaným odpadem a umyvadlem. Neměla by scházet místnost pro ukládání jezdecké výstroje a postrojů. Ve stájích s větším počtem zvířat je vhodné vybudov zázemí pro ošetřující personál – šatna, toaleta, sprcha. V těchto stájích by mělo též existovat samostatné oddělení pro nemocné koně nebo i samostatná izolace.

Kůň vyžaduje každodenní péči. Mezi každodenní péči patří čištění srsti a péče o kopyta koně. U kopyt se pozornost věnuje především odstranění nečistot z nášlapné plochy. Mezi základní péči patří také občasné promazání rohoviny kopyta tukem. Přírůstek rohoviny kopyta je cca. 1 cm za měsíc. Pokud je kůň podkovaný, překovává se z důvodu růstu rohoviny po 6 – 8 týdnech. Delší interval než osm týdnů je nepřijatelný. Mladí koně a hříbata se nepodkovávají, je však nutno u nich věnovat pozornost růstu rohoviny kopyt a tento růst pravidelně korigovat, stejně tak i u koní dospělých. Při ošetřování kopyt se například používají tyto nástroje: štípací kleště, nůž na kopyta (levostranný a ravostranný), rašple, strouhák na kopyta, kožená zástěra atd. Při ošetřování srsti koně se používají například tyto nástroje: měkký kartáč, tvrdý kartáč (rýžák), kovový česač, hřeben na hřívu, houba, utěrka, stahovák potu atd.

Hlavním krmivem pro koně je kvalitní luční seno (nejlepší je sklizené před květem, kdy si zachovává optimální výživné hodnoty), též seno jetelové nebo vojtěškové. Není vhodné seno z mokrých půd (kyselé seno). V příznivém ročním období je hlavním zdrojem krmiva zelená píce z pastvy. Nejvhodnějším jadrným krmivem je oves, který se může podávat v různých variantách (vždy však vysušený). Oves má optimální poměr živin a příznivé dietetické účinky. Velice chutná koním čerstvě namačkaný. Z okopanin se koni podává mrkev nebo řepa (ve větším množství může mít na koně projímací účinky), samozřejmě bez zbytků hlíny. Mrkev a řepu podáváme většinou nastrouhané. Kůň potřebuje dostatek nejlépe odstáté vody (20 – 40 l na koně a dle ročního období). Koně krmíme nejméně 3krát denně, neboť má malé trávicí ústrojí při srovnání s ostatními chovanými zvířaty a i z důvodu prevence před střevní

kolikou. Doplnujícím krmivem může být pro koně kvalitní krmná sláma (též i kvalitní sláma podestýlková), která umožňuje dosycení koně vlákninou. Náhradním krmivem může být pro koně i kukuřičná siláž. Množství a složení krmiva je závislé na kategorii koně, jeho pracovním využití a hmotnosti. Pokud není kůň z určitých důvodů pracovní využíván a má-li i nedostatek jiného pohybu, je potřeba omezit krmnou dávku jaderného krmiva.

3.5 Výstroj

3.5.1 Výstroj jezdce

Oblečení

To by mělo být především účelné a mělo by chránit jezdce před povětrnostními vlivy jako je voda, slunce, vítr a chlad. Vždy volíme oblečení podle ročního období a počasí. Do deště na koně je vhodný jezdecký plášť, který má jezdcovi sahat po paty. Má být vzadu ukončen rozparkem a volnou záložkou. V horních partiích plášť končí na úrovni lopatek. Na ramenou je z prodyšného materiálu, který je často síťový. Aby klop pláště nerozvál vítr, má na předních vnitřních klopách připevněna poutka, které si jezdec připevní ke stehnům. Nejčastější jsou pláště dovážené z Austrálie. Jejich nevýhodou je poměrně vysoká hmotnost. V zimě se jezdí zpravidla v krátkém kožíšku a zateplené obuvi. Kalhoty nemají být těsné. Pak omezují pohyb a ztěžují krevní oběh. Těsné kalhoty navíc mohou způsobit nepříjemné odřeniny. Materiál kalhot by měl být dostatečně pohodlný a prodyšný. Hlavně mezi ženami jsou na ježdění užívané úpletové bavlněné kamaše. Nezapomínejme i na dostatečně pohodlné spodní prádlo. Jezdecká obuv by měla být pohodlná a bezpečná. Podrážka obuvi od paty po špičku hladká. Podpatek je nutný hlavně u začátečníků, neboť brání vyklouznutí nohy ze třmenu. Proto se často používají kovbojské boty s poněkud delší špičkou, pomocí které jezdec najde lehce třmen. Pro zachování maximální bezpečnosti, je dobré používat přilbu. Před deštěm nás nejlépe ochrání klobouk s širokou krempou, která brání zatékání

za límec, ale také nás spolehlivě ochrání před sluncem. Pokud volíme oblečení do přírody, tak vždy v souladu s přírodními barvami.

Další výstroj

Ta se odvíjí od délky plánované jízdy. Podle tohoto přibalíme do vybavení:

- náhradní oblečení
- čištění na koně
- přední a zadní rezervní podkovu
- podkováky, kladivo, kleště
- nýty, drát, jehla, řemínky
- jídelní miska, nůž, příbor
- rezervní části uzdění
- obročnice, plátěné vědro

Samozřejmě, že vybavení se může podle potřeby lišit a je na vlastních zkušenostech, co objevíte že schází, nebo naopak vůbec nepotřebujete.

3.5.2 Výstroj koně.pro jezdeckou turistiku

3.5.2.1 Uzdění

Od doby, kdy se člověk ocitl koni na hřbetě, uteklo spoustu času a během něho se vystřídalo několik způsobů ovládání koně. Od základního řemene kolem krku, přes pomocnou smyčku nasazenou na dolní čelist koně, až po dnešní způsoby uzdění. Dle Hollého (2003) uvádím některé z druhů uzdění :

1) Bezudidlové uzdění – mezi bezudidlové způsoby uzdění patří dále uvedené :

Obnosková uzda: (ohlávka s obnoskem, kapičán) : používá se především k vedení

koně ze země nebo při výcviku. Dříve se používal také k vedení koně ze sedla. Dnes můžeme kovový nánosník spatřit v andalúzském jezdeckém stylu. Dá se také použít u koní, kteří mají něco s hubou.

Hackamore: evropského původu, přesto je typickým představitelem kovbojského a jihoamerického uzdění (obr. č. 3). Tímto pojmem se označuje především „jednoduché“ hackamore, které se skládá z bosalu a mecaté (obr. č. 4). Pojmenování hackamore se vžilo i pro vnější páku, nazývanou též mechanické hackamore. Jedná se o ostré uzdění.

Jednoduché hackamore : je to způsob uzdění, který se dá výhodně využít v rekreačním ježdění a turistice. Bosal je nánosník se dvěma bočními rameny, která jsou spojena pod bradou koně uzlem. Bosal musí mít dvě protichůdné vlastnosti. Na jedné straně musí být elastický a pružný a na straně druhé tvárný a plastický. Surová kůže (rowhide) je jediným materiálem, který dokáže splnit výše uvedené podmínky. Z té se tedy bosal plete. Na ramena bosalu se zvláštním způsobem uváže provaz z koňské hřivy nebo žíní z koňského ocasu (mecaté). Jedna část mecaté pak slouží jako otěže, druhá část jako vazák. Aby se kůň dal za provaz nebo udidlo vodit je třeba, aby se zbylá část mecaté uvázala určitým způsobem kolem krku (viz. obr. č. 4). Pokud je na ohlávce bosalu podhrdelník (v kovbojském názvosloví zvaný fiador), není tato úprava potřeba. Bosal působí takto : tlakem a nárazy své nosní části na citlivou nosní kost koně. Tlakem na boční strany čelisti (kůň více vnímá tlak na boční čelist než na hřbet nosu). Poměr působení tlaku bosalu na nos a čelist koně je dán úhlem, který svírá bosal – tedy výška ruky s mecaté. Čím je ruka výše, tím více působí bosal na čelist koně. Kůň který je nauzděný bosalem, má být veden nepřímou (neckreiningem). Proto je velmi důležitý materiál, ze kterého se mecaté plete. Ostré a krátké konce koňských žíní, které trčí z upleteného provazu, pocítí kůň více než obyčejný a hladký provaz.

Mechanické hackamore: (viz. obr. č. 3): používá se jako pákové udidlo, při kterém je jím kůň veden přímo.

2) Udidlové uzdění

Uzdečka : skládá se z páru lícnic, nátylníku, čelenky a podhrdelníku. Na konci lícnic

je za své kroužky připnuto lomené udidlo, nebo tzv. „děčko“. Uzdečka bývá obvykle doplněna jezdeckou ohlávkou, která má hannoverský, anglický, mexický nebo kombinovaný nánosník (obr. č. 5 a 6). Nesprávně upnutý nánosník může omezovat koně v dýchání. Pokud se kůň dobře ovládá, je vhodnější jezdit bez nánosníku.

Plná uzda : je kombinovaný způsob uzdění, který má mnoho výhod. Kůň má při tomto způsobu uzdění v ústech dvě udidla. Jedno kroužkové – lomené, nazývané stihlo, druhé s pevnou ústní částí a pákovými rameny, nazývané pákové udidlo (obr. č. 6 / A - 3). Ze stihla vede pár stihlových otěží. Z pákového udidla jde pár pákových otěží. Jezdec má v rukách tedy dva páry otěží. Pákové otěže jsou sešité, s malým klínem a opatřené posuvníkem. Pro funkci pákového udidla je nutný zapnutý podbradní řetízek. Působení páky se zcela liší od působení stihla a vyžaduje již ježděného koně a citlivé ovládání jezdce.

Pelham : je kombinací páky a stihla (obr. č. 5/3 a 6/A-2). Existují dva druhy pelhamu a to:

- a) s pevnou ústní částí
- b) s lomenou ústní částí

Používají se s ním také dva páry otěží, obdobně jako u plné uzdy. Bývá zvykem spojit obě stejnostranné otěže do jedné.

Westernová uzda : je to pákové udidlo s jedním párem otěží. Existuje velké množství pák, které se liší původem a funkcí. Pro příklad uvádíme páku texaskou, která je jednoduchá, a páku kalifornskou se lžičkou a kolečkem. Westernovou podobou pelhamu je tzv. „Western snaffle“ (obr. č. 5/5, 6, 7). U westernových pák se nedává podbradní řetízek, ale třmínek. Otěže westernové uzdy mohou být jednoduché dělené (texaské) nebo spojené, které přecházejí do biče (romalu). Romal patří ke kalifornskému uzdění.

Při jezdecké turistice nebo rekreačním ježdění se kůň nikdy neuvazuje za otěže nebo uzdečku. Pokud kůň nemá speciální pochodovou ohlávkou používanou v bývalé

československé armádě (obr. č. 6/A-2, 6/C-1), musíme mu pod uzdečkou nebo uzdou ponechat ohlávku (obr. č. 6/B). Ohlávka může být různě upravená. Asi nejvhodnější je ohlávka provazová. Na ohlávce je potřeba mít připevněný dostatečně a dlouhý pevný úvazný provaz (vazák – obr. č. 6/C-3, 4). V našich podmínkách je potřeba dobře promyslet způsob vedení koně. Při řešení situací, které jsou pro koně a jejich povahu konfrontační (křížování rušných cest, železnic, setkání s nezvyklými zvuky), se osvědčí uzdečka nebo páka, které jsou doplněním třeba bosalu nebo obnoskové uzdy. Existují též ostrá udidla, jedná se o jakýsi ostrý nástroj v ústech koně, který mu měl bránit ve vzpírání. Dnes se k takovéto funkci neužívá, lze jej užít při vodění koně. Jedná se o tzv. ostré uzdění, které vyžaduje zkušeného a citlivého jezdce a příježděného koně.

Při jezdecké turistice nebo rekreačním ježdění používáme vždy takové uzdění, které je pro koně pohodlné a nezpůsobuje mu bolest. Radost z jízdy má být společná, jak pro jezdce, tak i pro koně.

3.5.2.2 Sedlání

Základem každého sedla je kostra sedla, která mu dává základní tvar a pevnost. Podle konstrukčního typu se v současnosti sedla dělí dle Hollého (2003) na dvě základní skupiny :

1) sedla kozlíková: kostra sedla je tvořena dvěma bočními díly (bočnicemi). Bočnice jsou vpředu a vzadu přemostěny dvěma oblouky (rozsochami). Přemostění vymezuje aktivní část, která se nazývá posedlí. Délka posedlí je dána způsobem využití sedla, parametry sedacích partií jezdce a jezdeckým stylem.

2) anglická sedla (obr. č. 7) : kostra sedla je tvořena jen předním obloukem (rozsochou), tedy hlavicí sedla, která přechází do rozsochy. Z předního oblouku (přední rozsochy) vybíhají boční díly, které bez přemostění vzadu tvoří plynulý oblouk, ten dává posedlí základní tvar. Tento oblouk je u koster, vyráběných klasickým způsobem, lepený ze tří dílů zpravidla bukového dřeva. Při výrobě moderními

technologemi tvoří celou kostru sedla lepený dýhový monolit, nebo se používá sklolaminát s různou výstuží či bez ní. Další výztuž může být ocelová, zalisovaná a zalitá za tepla do plastů.

3) westernová sedla : kostra sedel je celodřevěná. Ty nejlepší sedla mají přední rozsochu laminovanou z masivní borovice. Celá kostra se potahuje syrovou kůží (holinou), která se na kostru sedla našívá za mokra. Nevýhodou tohoto sedla je jeho vysoká hmotnost (17 kg a více). Pokud chceme dosáhnout u westernového sedla nižší hmotnosti, vyrábí se jeho kostra ze sklolaminátu či jiných plastů.

Do skupiny kozlíkových sedel patří všechny typy vojenských sedel, všechny typy husarských sedel, vojenských ruských sedel, mongolských, kozáckých sedel, sedel zvaných McClellan a sedel „nákladních“. Nákladní sedlo není sedlo klasické, ale sedlo kozlíkové konstrukce, které je přizpůsobené k upevnění nákladu.

Veškeré typy sedel, které se v současnosti používají v jezdeckém sportu (skokové, školní, drezúrové, dostihové, military), patří do skupiny sedel anglických. V současné době se rozšiřují sedla australská. Jedná se o sedla na principu kostry anglického sedla, upravená na terénní ježdění a upevnění nákladu. Jejich poznávacím znakem jsou „ušičky“ na přední rozsoše, které stabilizují jezdce při neočekávaném zastavení koně.

Sedlem pro rekreační ježdění může být jakékoliv sedlo, které je vyhovující pro koně. V případě jezdecké turistiky je nejvhodnější sedlo kozlíkové. Kozlíkové sedlo rozkládá rovnoměrně hmotnost jezdce i případného nákladu, který lze na sedlo této konstrukce i různě zavěsit. Pokud si budete sedlo kupovat, sami vybírat, nebo třeba vyrábět, je potřeba sledovat účel, ke kterému bude sedlo sloužit. V našich podmínkách je nejdostupnější sedlo takzvané „vojenský bok“ (německé vojenské sedlo viz. 25, obr. č.), které patří ke kozlíkovému typu sedel a dá se velmi dobře upravit právě pro potřeby turistiky. Není příliš vhodné pořizovat pro jezdeckou turistiku v našich podmínkách sedla exotická, která svou funkci měla plnit v zcela jiném prostředí (mexická sedla aj.).

Umístění sedla na koni, podbřišníků a třmenových řemenů, vytváří zákonitost rovnovážného sedu. Čím více se posune zápinka pro podbřišník a závěsy pro třmenové

řemeny dopředu, tím více bude sedlo a vlastní sed posouván dozadu a naopak.

3. 5. 2. 3 Sedlové doplňky

Třmeny

Třmeny mají být prostorné a těžké, aby nelétaly kolem koně a také neuvěznily jezdci nohu při pádu. Anglická sedla zpravidla nemají v pořádku bezpečnostní zámky na třmenových řemenech. Proto je lepší jezdit se zámky otevřenými. Bezpečná jsou stará andaluzská a mexická sedla, která vpustí do třmenu jenom část podrážky.

Podbřišník

Nejvhodnější je podbřišník provázkový, který se lehce čistí. Dá se též snadno vyrobit z bavlněné šnůry na prádlo. Velmi vhodný a se snadnou údržbou je také plátěný podbřišník. Kožené podbřišníky jsou sice trvanlivější, ale o to náročnější na údržbu.

Sedlové podložky

Hlavním úkolem sedlové dečky je chránit koně před odřením a sedlo před předčasným opotřebením. Používají se sedlové dečky, plstěnky, houně, nebo kombinace sedlové dečky a plstěnky. Nejvhodnější je použití vlněné deky (izolační funkce), na kterou se pokládá plstěnka. Plstěnka změkčuje kontakt sedla s hřbetem koně. Při sedlání deku řádně vyrovnáme, aby nedošlo k otlacení koně. Deku pod plstěnkou pak může plnit i další funkci, kdy jí můžeme využít při táboření místo karimatky. Pokud odsedláte koně během turistické akce, je dobré otočit při opětovném sedlání přikrývku na suchou stranu a zaschlá místa na hřbetu koně vykartáčovat. Mokrý přikrývka by totiž způsobila koni otlaky. Pokud koně při přestávce neodsedláváte, určitě mu povolte podbřišník. Při opětovném sedlání upravte sedlo směrem po srsti a podbřišník dotáhněte.

Sedlové brašny

Při úpravě sedlových brašen musíme myslet na to, že se budou muset připevnit k boku sedla nebo zadnímu pobřišníku, což zamezí nevhodnému pohybu brašny během jízdy.

Asi nejvhodnější pro sedlové brašny je armádní sedlo vz.25, upravené pro turistiku. Brašny z plátna jsou nevhodné, neboť snadno promoknou a na slunci se propotí zespoda. Pokud se použijí brašny např.z plastu, je potřeba zamezit jejich přímému styku s kůží koně (podložené, podšité brašny).

Bandalír

Jedná se o smotek, ve kterém je smotán třeba náhradní kus oblečení, pončo, přikrývka aj., který je chráněn voděodolnou celtovinou nebo PVC fólií. Opět dbáme na jeho pevné upevnění, aby se při jízdě nepohyboval a musí ležet na sedlové podložce, aby nedošlo k zapaření koně v místě styku s kůží.

Poprsník

Používá se pouze tehdy, pokud sedlo klouže koním dozadu. Nesmí omezovat ohyb končetin, ani koně dusit.

Podocasník

Jeho použití se týká zpravidla horského terénu, při sestupu koní ze svahů. Brání pohybu sedla (sklouzávání) dopředu.

Vybavení k táboření

Při balení věcí do sedlových brašen platí totéž co při balení batohu. Těžké věci na dno, měkké k tělu, lehké nahoru. Párové brašny by měly být stejně zatížené. Do brašen nepatří nože a jiné ostré předměty, ty se upevňují na sedlo. Opět platí, že se všechny věci řádně upevní. Při balení potravin vezmeme ty, kterým nebude vadit pohyb na koni. Totéž platí o obalech potravin.

Nákladní sedla

Jsou kozlíkové konstrukce a přizpůsobeny k upevnění nákladu. Bočnice sedla musí na hřbetu koně dobře sedět. Pod sedlo použijeme vícevrstvou sedlovou podložku. Sedlo musí být vybaveno poprsním řemenem i zadním zádržním řemenem. Náklad by se měl rozdělit do třech částí. Kolem 60% do dvou bočních vaků a zbývající část do vrchního bandalíru, který se umístí podélně. Nákladní sedlo lze upravit z německého

vojenského sedla a sedla McClellan, na které lze ze stran upevnit třeba obyčejné turistické krosny.

4. Jezdecká turistika v praxi

4.1 Vývoj hippoturistiky u nás

Organizovaně se jezdecká turistika na koni v České republice začala rozvíjet po roce 2003, kdy v Jihočeském kraji vzniklo díky projektům pod názvem Turistika na koni základní know-how pro organizátory systémů jezdeckých stanic a stezek, které následně využily i další kraje (Andrllová 2008). V naší republice se již nachází několik tisíc kilometrů značených jezdeckých stezek, na kterých funguje síť stanic pro přenocování koní i jezdců. V roce 2005 vznikla specializovaná větev - odbor Klubu českých turistů, s názvem Turistika na koni. Ta nabízí příznivcům turistiky na koni z celé republiky členství, s ním i zkušenosti Klubu českých turistů, možnost využívání různých výhod a spolupodílení se na tvorbě a realizaci projektů.

4.2 Projekty

Projekty odboru Turistika na koni se věnují vytváření systému stanic a stezek, budování úvazišť na stezkách a u stanic, dalšímu vzdělávání jezdecké veřejnosti, pořádání studijních cest a exkurzí, vydávání map a propagaci turistiky na koni a stanic u široké veřejnosti i mezi lidmi z oboru. Klub českých turistů - Turistika na koni se také věnuje zahraniční spolupráci a vzájemné zkušeností či organizování akcí a realizaci projektů podporovaných Evropskou unií (Andrllová 2008).

V našich podmínkách se jezdecká turistika zpravidla praktikuje komerčním způsobem. Jedná se o objekty, které poskytují rekreační pobyty spojené s výukou jízdy na koni nebo s jezdeckou turistikou. Tato zařízení mohou poskytovat, mimo ubytování, různě široké spektrum služeb např. tenisové kurty, fitcentra, sauny atd.

4.3 Objekty jezdecké turistiky

Objekty mohou mít mimo vlastních stájí a koní také nájemní stáje, kde koně mají své majitele, kteří na nich chodí jezdit. Vybavením takového objektu je stáj s boxy, nebo stání pro koně, sklad krmiv, sedlovna a hnojiště. Vše je doplněno šatnou pro klienty, toaletami a sprchovými kouty. Prostorem pro ježdění bývá ohrazená velká jízdárna. Krytá hala a kolotoč staví zařízení na vyšší úroveň. V prostorách takového zařízení bývá možnost občerstvení a zapůjčení jezdeckých potřeb.

4.4 Personální obsazení

V každém zařízení by se měl nacházet kvalifikovaný trenér, bez kterého by zařízení nedostalo licenci k provozování. Proto musí být majitel nebo jeho zaměstnanec kvalifikovaným učitelem ježdění, či jezdeckým trenérem. Systém proškolení a zkoušek cvičitelů vytvořila Česká jezdecká federace (ČJF), se zaměřením na základní výcvik a sportovní disciplíny. Turistika na koni do zájmu ČJF nepatří a proto neexistuje její licence pro turistického průvodce v jezdecké turistice.

Každý organizátor jezdecké turistiky by měl umět klientům stanovit reálné představy o průběhu kurzu. Po obsahové stránce se požadavky na komerční jezdeckou turistiku různí. Velmi často by se chtěl klient za týden naučit jezdit a ještě absolvovat několikadenní vycházku v sedle. Takový požadavek však není reálný. Reálné požadavky se dělí dle Hollého na několik skupin:

1. skupinu tvoří klienti, kteří umí jezdit a chtějí svou dovolenou s koňmi strávit na různých organizovaných vycházkách, túrách a pochodech. Tato skupina nemá jezdecký ani odborný problém. Její náročnost bude spočívat ve formě organizace - naplánování tras a způsob vytižení koní. Ne vždy musí být klient spokojen se způsobem ubytování, sedlání aj. Proto je třeba představy klienta dopředu konzultovat a vyhnout se tak nepříjemnostem, které přichází s nespokojeností. Sami též popravdě a objektivně zhodnotíme, zda jsme schopni požadavkům klienta vyhovět, a proto je nutné přistupovat k nabídce služeb zodpovědně a pravdivě. Výše uvedená

skupina klientů si nejčastěji vybírá řetězový způsob putování. Celé putování je potřeba důkladně připravit a zajistit potřebné ubytování, stravování a zázemí pro lidi i koně. Nesmíme opomenout mít možnost náhradních koní, přepravníku a veterinární péče.

Řetězový způsob putování může mít několik podob:

a) Luxusní varianta:

Ubytování je realizováno v hotelu. Vzdálenost která se denně ujede je do 30 km. Je vhodné mít možnost doprovodu kočárem. Trasa se volí tak, aby se dalo aspoň jednou najíst v restauraci. V cíli etap čeká na jezdce personál, který se postará o koně. Zavazadla jezdců již čekají na hotelových pokojích. Zpravidla bývá zabezpečen večerní program, který přihlíží ke složení klientů (vinárna, sauna, divadlo aj.). Ráno mají klienti připravené koně pro další etapu.

b) Sportovní varianta:

Ubytování na základně je hotelového typu. V průběhu cesty se spí buď v připravených stanech, nebo ve stanech vlastních. Denní vzdálenost je do 60 km. Přes den se klienti stravují z vlastních zásob. Večer je možné zvolit večeři v restauraci a zabezpečit program pro klienty. Osobní zavazadla je možné dopravovat do cílů etap. Nocleh pro koně zajišťuje zpravidla stanice, u níž nocujeme. Pobyt v neznámém prostředí je pro koně náročný a zdánlivě malicherný podnět může znamenat probdělou noc pro vás. Proto pokud není kůň navyklý pobývat přes noc venku, je příhodné jej ubytovat v připraveném a domluveném ustájení stanice.

c) Turistická varianta

Ubytování na základně je turistického typu. V průběhu etap se spí ve vlastních stanech nebo pod širým nebem. Stravuje se z vlastních zásob nebo dle možností. Večer se vaří na ohni a v kotlíku. O vše se stará klient sám. Každá etapa může mít svůj cíl (zajímavé místo, historickou památku, vodní plochu aj.) Celé putování může být v kovbojském duchu, indiánském, cikánském atd. V případě nocování mimo stáje, platí pro koně nutnost návyku na tento druh trávení noci.

2. skupinu tvoří klienti, kteří neumí dobře jezdit a chtějí se v ježdění zdokonalit. Přitom se chtějí také zúčastnit jezdeckých vycházek, výletů a pochodů.

S touto skupinou nemůžeme zvolit řetězový způsob putování. S touto skupinou volíme hvězdicový způsob. V prvních dnech se jezdecky zdokonalujeme. Až poté začínáme vyjíždět na túry. Karol Hollý uvádí tento příklad programu:

1. den

rozdělení klientů podle výkonnosti, výklad bezpečnostních pravidel, nácvik sedlání, uzdění a čištění koní. Nácvik balení nákladu na sedla. První den se zakončuje zpravidla seznamovacím večírkem nebo táborákem.

2. den

práce na lonži

3. den

teorie a praxe ovládání koně v jízdárně, základy jízdářenské figury

4. den

přestávka, příprava na túru, teoretické pojednání o kulturně-poznávací činnosti a technických problémech, se kterými se můžeme setkat.

5. den

okruh 40 až 50 km dlouhý. Rychlost cestování je asi 7 km za hodinu. Den se ukončí večerním táborákem a přípravou na další den.

6. den

30 až 40 km dlouhý okruh. Rychlost cestování 6 km za hodinu. Po návratu na základnu příprava na další den.

7. den

okruh 20 až 30 km dlouhý. Rychlost cestování 5 km za hodinu. Ukončení celé akce rozloučením u táboráku a grilováním, nebo opékáním.

3. skupina je tvořena klienty, kteří neumějí na koni jezdit, ale chtějí se na něm naučit vozit a strávit v sedle v přírodě hezký čas. Většina z nich se bude chtít naučit během několika dní jezdit, což není možné. Proto je věcí profesionality personálu zařízení pro jezdeckou turistiku, aby vše klientovi vysvětlil, specifikoval oboustranné možnosti a vše řádně smluvně zajistil.

Tato skupina bude časově náročná a bude vyžadovat trpělivost trenéra. První tři dny se klient bude učit sedět na koni, další dva dny ovládat koně v kroku a zbývající dny

se dostane na krokové vycházky, popřípadě krátké klusové úseky.

1. den

kůň je veden pomocníkem a klient provádí v sedle uvolňovací cviky.

2. den

kůň je na lonži a klient se učí sedět v klusu.

3. den

klient se s koněm nacválá a učí se sedět v klusu. Poté se učí koně ovládat v kroku.

4. den

jízdařská práce v kroku, popřípadě v klusu.

5. den

přestávka, teorie o pomůckách

6. den

kroková vycházka

7. den

kroková vycházka s klusovými úseky

Hollý uvádí, že většina klientů si tento postup ex post pochvaluje.

4. skupinu tvoří klienti, kteří mají vlastní koně a chtějí se zúčastnit jezdecké turistiky kterou pořádáte v rámci vašeho zařízení, či jiných, vámi pořádaných akcí (jezdecké soutěže). Důležitá je volná kapacita ustájení a ubytování.

U všech výše uvedených skupin je vždy potřeba vše zajistit smlouvou a vhodným pojištěním klienta. Ve smlouvě nesmíme zapomenout na zahrnutí způsobu kmení a ošetřování koní. Musí být také zajištěna veterinární péče, veterinární prohlídka a posouzení schopnosti koní účastnit se programu. Organizátor musí brát ohled na všechna veterinární opatření z místa, odkud klient s koněm přijeli. Je dobré, když má každá kategorie koní svůj program. Pokud by klient chtěl spát u svého koně, je správné mu to umožnit. Při každém programu se musí počítat s možností poskytnout náhradního koně. Na zřetel bereme také možnost různé škály úrazů a rozdílného přístupu každého klienta. Každý musí být poučen o úskalích, které jezdecká turistika přináší a vše, jak je již zmiňováno, musí být řádně smluvně ošetřeno.

4.5 Stanice turistiky na koni

Stanice turistiky na koni je místo, které nám nabízí přenocování a případně další služby pro jezdce i koně. Mezi stanicemi najdeme různé prostředí ubytování. Od luxusních hotelů a penzionů s boxy pro koně, po místa nabízející prostor pro stanování a jednoduchou ohradu (Andrlová 2008). Proto je potřeba výběru stanice věnovat dostatek času a zjistit si veškeré dostupné údaje, abychom našli to, co nám bude vyhovovat.

4.6 Nocování s koněm

Jak již bylo zmíněno výše, pokud nemáte pro nocování venku speciálně připraveného a navyklého koně, je lepší využít služeb stanice turistiky na koni. Bezpečné nocování vašeho koně znamená klidný spánek pro vás. Nocování na stanicích je třeba mít dopředu domluvené, aby počítali s ubytovací kapacitou pro vás a vašeho koně. Pokud jedete na organizovanou akci turistiky na koni, je vše již dopředu připravené a většina organizačních starostí odpadá. Pokud si stanici vybíráme sami, je potřeba zvážit řadu otázek – Respektuje kůň elektický ohradník? Vydrží stát uvázaný? Potřebuje oddělený prostor od ostatních koní?

Také změna krmné dávky může způsobit nemalé komplikace (většinou zdravotní problémy u koně). Proto nelze vzít na putování koně z jízdárny, který je navyklý konzumovat výhradně seno a pak jej na putování bez předchozího navykání vypustit na pastvu. To platí i o jiném druhu krmiva, které není součástí běžné krmné dávky.

Jezdci pečují na stanicích o své koně většinou sami. Po dojetí koně dobře zkontrolujeme, zda má v pořádku kopyta, podkovy, zda nedošlo během cesty k otlakům, otokům nohou aj. Pokud panuje teplé počasí, udělá koni po vychladnutí dobře osprchování nebo omytí vodou (Andrlová 2008). Péči věnujeme také výstroji, případně úpravám a opravám výstroje. Mokrě věci dáme sušit.

4.7 Jezdecké stezky

Vznik značených jezdeckých stezek u nás se datuje do doby nepříliš vzdálené, zpravidla po roce 2000. Její název však pochází z dob pradávných, kdy byl kůň hlavním dopravním prostředkem a nepostradatelným pomocníkem v každodenním životě. V Evropských podmínkách se dříve jednalo o „stezky obchodní“, po kterých se dopravovalo zboží. Obchodní stezky (trasy) bývaly střežené a vybíral se na nich jakýsi dnešní dálniční poplatek, tedy mýtné. Na těchto stezkách existovaly přepřahací stanice a určité zázemí poskytovaly formanské hospody.

V roce 2002 vzniká v České republice občanské sdružení Jezdecké stezky. Jejich cílem je zmapovat území naší vlasti a vyznačit cesty, po kterých by se jezdci na koních mohli pohybovat bezpečně a jistě, které umožní projet daným územím bez konfliktů, který by se dotýkal vlastnických práv a přitom mít záruku, že v blízkém okolí najdete ranč nebo jízďárnu, kde si mohou vaši koně i vy odpočinout. Toto sdružení chce vytyčit hlavní tranzity přes naši republiku a propojit je na obdobné stezky vybudované za našimi hranicemi. Snaží se vytvořit databázi rančů, stájí a jízďáren, které mohou posloužit jako stanice jezdecké turistiky.

Sdružení vytvořilo také metodiku, která určuje, jaký by měl být povrch stezky z hlediska schůdnosti, bezpečnosti a zároveň s ohledem na životní prostředí a ochranu přírody. Toto sdružení se spojilo s Klubem českých turistů, aby navázalo na jejich dlouhodobé (více než staleté) zkušenosti a zabezpečili kvalitu značení (Občanské sdružení Jezdecké stezky). Barevné kruhové značky na turistických tabulkách, které známe z pěší turistiky, dnes zdobí mnoho jezdeckých stezek v naší vlasti. Jak se říká „Ať vám koně jdou“.

4.8 Zásady bezpečnosti

Pro bezpečnost je zásadní dobře a vhodně prochovaný, trénovaný a správně příježděný kůň a rozvážený a trénovaný jezdec. Podle statistik dochází k většině úrazů

na jízdárnách. V popředí příčin úrazu vede náhlé zastavení koně ve cvalu nebo při panické reakci. Většina úrazů se stává v důsledku zanedbání jednoduchých a základních bezpečnostních pravidel. Vhodný kůň, zkušený jezdec a schopnost hodnotit a předvídat situaci, jsou nejvhodnější prevencí před úrazem.

Nikdy nechtějte od koně víc, než na co má. Při turistice se vyhýbejte skokům, zvyšujete tím nebezpečí úrazu a zároveň navíc vyčerpáváte sebe i koně. Pomatujte na koňovu plachost a stádový pud. Nedopust'te, aby kůň z nějakých příčin zpanikařil. Vše řešte s klidem a rozvahou. Silou koně rozhodně nezvládnete. Vypěstujte si cit pro své zvíře. Dovednost hodnotit síly a rezervy koně je největší devizou zkušeného jezdce. V případě dlouhých a namáhavých stoupání a klesání sesedněte z koně. Je to důkaz vaší jezdecké vyzrálosti a chvilková chůze prospěje vám i koni. U koní buďte neustále ve střehu jak na zemi, tak v sedle. Průběžně kontrolujte svou výstroj, sedlové řemení, nohy koně, kopyta, podkovy. Dodržujte vzdálenost mezi koňmi ve skupině i při odpočinku. Ve cvalu se nepředbíhejte. Nenechávejte koně bez dozoru. Dále se průběžně vzdělávejte a učte se novému. Sportujte a udržujte se fyzicky zdatní. Buďte soběstační, ale vždy ochotni a připraveni pomoci.

Výzkumná část

5. Problém a cíl práce

Žijeme v době, která nabízí množství příležitostí k tomu, jak trávit svůj volný čas. Pro lidi, které nezlákaly moderní technologie natolik, že by rezignovali na všechny aktivní podoby trávení volného času, se nabízí jedna z odvěkých variant pohybu člověka a to v sedle koně. Zkusme nahlédnout do dnešní podoby pobytu člověka v sedle a případně otevřít pomyslnou bránu informací pro všechny zájemce z řad již aktivních jezdců a nejezdců, tedy všech těch, kteří se chtějí dozvědět více o jezdecké turistice v České republice.

Jezdecká turistika je směsí osobnosti člověka, koně a zážitků, které tyto dva spojují na cestě (putování) přírodou.

5.1 Problém

Jezdecká turistika v prostředí České republiky nemá dlouhou historii. Její počátky se datují k roku 2002. Vzhledem k jejímu mládí je pravděpodobné, že povědomí o jezdecké turistice nebude mít takové množství lidí, jako např. o pěší turistice nebo turistice na kole. Proto zjistíme, jestli je jezdecká turistika známou podobou turistiky, jak si jezdecká turistika stojí v porovnání s ostatními formami turistiky a zda je o ni zájem.

5.2 Cíl práce

Cílem této práce je shromáždit dostatečné množství informací o jezdecké turistice v České republice v současnosti. Předat ucelený přehled zájemcům o jezdeckou turistiku z řad jezdců i nejezdců, tedy odborné i laické veřejnosti a ukázat tuto podobu turistiky jako vhodnou alternativu trávení volného času.

5.2.1 Dílčí cíle

1.

Současně tato práce činí průzkumnou sondu do vzorce našeho obyvatelstva a snaží se poodkrýt názorovou rozdílnost v pohledu na jezdeckou turistiku a v konkrétních případech přináší i jednotlivě formulované postoje.

2.

Navrhnout dosud neexistující hippostezku v okolí České Lípy pomocí map a GPS navigace a ověřit její funkčnost v praxi.

6. Úkoly

Úkol 1.: Shromáždit dostatek informací k jezdecké turistice z knižních zdrojů, časopisů, internetových zdrojů.

Úkol 2.: Přinést základní informace o chovu koní, jejich původu, rozdělení, výběru, ustájení a péči o koně.

Úkol 3.: Přiblížit podobu jezdecké turistiky v České republice.

Úkol 4.: Zjistit, zda je turistika na koni v povědomí veřejnosti.

Úkol 5.: Zjistit, zda jsou známy termíny jako hippostezka a stanice jezdecké turistiky.

Úkol 6.: Zjistit, zda je zájem o jezdeckou turistiku u širší veřejnosti.

Úkol 7.: Zjistit, zda je zájem o vybudování hippostezky v okolí České lípy.

Úkol 8.: Zjistit, zda je zájem o turistiku na koni v rámci dovolené nebo prázdnin.

Úkol 9.: Navrhnout pomocí map a GPS navigace trasu nové hippostezky v okolí České Lípy.

Úkol 10.: Ověřit její funkčnost v praxi.

7. Hypotézy

H 1: O jezdeckou turistiku bude zájem u více než 35% oslovených respondentů.

H 2: O jezdeckou turistiku (hippoturistiku) budou mít větší zájem lidé s jezdeckými zkušenostmi (jezdci).

H 3: Hippostezku by uvítalo ve svém okolí více než 40% oslovených respondentů.

H 4: Předpokládám větší zájem o turistiku na koni u žen.

H 5 : Pomocí GPS navigace a map se podaří vytvořit funkční variantu hippostezky v okolí České Lípy.

8. Metodika výzkumu

8.1 Dotazník

Pokud chceme získat od respondentů co nejpřesnější odpovědi na námi zkoumaný jev, je vhodné použít patřičně formulované otázky. Tyto otázky jsou předloženy respondentům ve formě dotazníku, který je kvantitativní výzkumnou metodou.

V rámci dotazníku byly použity uzavřené i polouzavřené otázky. V rámci polouzavřených otázek se mimo alternativní odpovědi nabízí možnost odpovědět na otázku otevřenou, která nabízí určité vysvětlení nebo objasnění věci.

8.2 Interview

Interview je výzkumnou metodou, která nám umožňuje hlouběji zkoumat okolnosti odpovědi. Pomocí této metody poodhalujeme hlubší souvislosti mezi odpovědí a názory a postoji respondenta. Při této metodě je potřeba nastolit přátelskou atmosféru mezi výzkumníkem a respondentem, která pak vede k příznivému průběhu interview.

Interview probíhá na základě otázek a odpovědí. V interview se používají zpravidla otázky otevřené, které vedou k lepší vzájemné reflexi mezi výzkumníkem a respondentem. Vhodná atmosféra a komunikace tváří v tvář, dává předpoklad pravdivosti odpovědi a jejich dostatečné šíři.

V rámci výzkumu jsem použil nestrukturované interview, které umožňuje volnost odpovědí. Tato forma interview často přináší zajímavé a neočekávané informace a poznatky.

8.3 Experiment

Další z výzkumných metod je experiment. Jedná se o ověření části teorie v praxi. V rámci našeho výzkumu se jednalo o vytvoření GPS hippostezky zapomoci internetu a ověření její průjezdnosti a funkčnosti v praxi. Dále následuje popis navrhované hippostezky za pomoci map, internetu a její zapsání formou GPS.

9. Postup práce

9.1 Dotazník

Dotazník jsem se rozhodl, z důvodu větší objektivnosti, nechat zpracovat dvěmi skupinami respondentů:

1. skupina respondentů: Dotazník byl zpracován v prostorách náměstí v České Lípě a jeho přilehlém okolí. Věk respondentů se pohybuje v rozpětí 12 až 71 let. Zastoupeni jsou muži (32 dotazovaných) a ženy (40 dotazovaných).

Nejprve došlo k oslovení potencionálních respondentů, jenž se pohybovali ve výše uvedeném prostředí v den, kdy dotazování probíhalo. Respondentům byl představen dotazník a problém, kterým se zabývá a pro jaké účely se zpracovává. V případě souhlasu s vyplněním dotazníku jsem provedl krátkou instruktáž jak dotazník vyplnit a dotázel se, zda byly veškeré věci pochopeny. Respondentům byla zaručena anonymita. V případě výskytu nejasností byl prostor pro dotaz, který byl na místě zodpovězen.

Ve třech případech byl dotazník vyplněn jen z části. Jednou se respondent rozhodl, že nebude pokračovat ve vyplňování dotazníku, jelikož ho téma nezaujalo. Stalo se i přesto, že jsem o tématu, pro které se dotazník zpracovává, hovořil (jednalo se o muže). V dalších dvou případech nedošlo k vyplnění některých částí dotazníku

(jedna žena, jeden muž). Z důvodu objektivnosti, jsem tyto tři dotazníky vyřadil z dalšího hodnocení. Vyhodnocení se tedy dále týká 69 respondentů.

2.skupina respondentů: O možnost získat potřebné informace prostřednictvím vyplnění dotazníku jsem se obrátil na Gymnázium v České Lípě, konkrétně na studenty 3. a 4. ročníku čtyřletého studia. Z těchto ročníků byla oslovena vždy jedna třída.

Počet studentů třetího ročníku gymnázia bylo 24, z toho 13 dívek a 11 chlapců. Na vyplnění dotazníku jsme se domluvili ráno, před zahájením výuky. V 7:10 jsme se sešli ve třídě, kde jsem studenty seznámil s účelem, pro který se dotazník vyplňuje a s prací, v rámci které bude dotazník sloužit jako podklad pro výzkum. Krátce jsem se rozhovořil o turistice a volném čase, kdy jsem se snažil motivovat respondenty tématem, které by jim mohlo být blízké. Byl též vytvořen prostor pro diskuzi a reakce na téma turistika. Rozdal jsem dotazníky. Požádal o zakroužkování či zakřížkování variant zvolených odpovědí a případné dopsání vlastních myšlenek. V případě nejasností, jsem byl připraven zodpovědět dotazy.

Po odevzdání vyplněných dotazníků jsem požádal o další čas dva účastníky, kteří by byli ochotni v několika otázkách z dotazníku pokračovat formou interview. Dále viz. interview. Vše uzavřelo poděkování účastníkům.

Počet přítomných studentů čtvrtého ročníku gymnázia bylo 23. Z toho 11 chlapců a 12 dívek. Na vyplnění dotazníku jsme se domluvili opět ráno před zahájením výuky, která začínala od druhé vyučovací hodiny. Sešli jsme se v 8:00 v učebně studentů, kde jsem všechny přítomné seznámil s účelem dotazníku a prací, pro kterou se vytváří. Opět jsme zvolil prostor pro diskuzi na téma turistika a snažil se tímto motivovat respondenty před samotným vyplněním dotazníku. Seznámil jsem přítomné se způsobem vyplnění dotazníku a opět požádal o formulaci vlastních myšlenek, pokud je budou chtít studenti v dotazníku uvést. V případě nejasností jsem byl připraven zodpovědět dotazy. V průběhu vyplňování dotazníku byl vysvětlen pojem hippostezky, na kterou byl vznesen dotaz a objasněn obsah pojmu jezdecké hry. Vyplněné dotazníky jsem osobně vybral a opět požádal o dva účastníky dotazníku,

kteří jsou ochotni pokračovat formou interview. Dále viz. interview. Všem zúčastněným jsem poděkoval.

V případě obou skupin jsem 100% vratnost dotazníku ovlivnil svou přítomností, kdy jsem dotazník osobně rozdál i vybral. Ani v jednom případě nedošlo v dotazníku k nevyplnění z některých jeho částí. Otázky dotazníku byly vyhodnoceny statisticky podle normy ČSN 1 295 – 1940.

9.2 Interview

Interview jsem uskutečnil ve dvou výše zmíněných třídách Gymnázia v České Lípě. Interview bylo uskutečněno na bázi dobrovolnosti a to vždy u dvou studentů dané třídy. K interview byly vybrány čtyři otázky z dotazníku.

Otázka č. 3 Byl by pro váš kraj přínosný vznik hippostezky?

Otázka č. 5 Máte dostatek informací o hippostezkách?

Otázka č. 11 Považujete hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené?

Otázka č. 13 Znáte nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

Studenti 3. ročníku gymnázia:

Se dvěma studenty, kteří se dobrovolně přihlásili k interview, jsem se domluvil, že budou postupně přicházet za mnou do prázdného kabinetu, který nám byl pro tento účel poskytnut. Prostředí kabinetu mělo navodit atmosféru neformálního setkání a větší uvolněnost a důvěru aktérů interview. V dvojici byli zastoupeni chlapec a dívka.

Chlapec Petr (17 let): přišel do kabinetu jako na přátelský pohovor. Nabídl jsem mu minerálku, vodu, čaj. S díky odmítl. Pro účely přehlednosti budu dále uvádět sebe jako tazatele (T) a Petra (P).

T: Už jsi někdy provozoval turistiku na koni?

P: Ne. Ale již nějakou dobu jsem chtěl ježdění na koni vyzkoušet. Musí to být hezký pocit. Neměl jsem k tomu příležitost.

T: Co tě na turistice na koni přitahuje?

P: Když tak uvažuji, tak asi pocit volnosti, svoboda pohybu a asi, teď nevím, jak to správně vyjádřit, to jak se jezdec s koněm vzájemně vnímají.

T: To je velice zajímavá odpověď. Těší mě, že nad tím takto uvažuješ.

Interview k otázce č.3

T: Přístupme k otázkám z dotazníku.

P: Tak jo.

T: Myslíš si, že by pro váš kraj byl přínosný vznik hippostezky?

P: Asi ano.

T: Z jakého důvodu říkáš asi ano? Rozved' prosím svou odpověď!

P: Pro lidi, co mají rádi cestování na koni, by to bylo asi dobré. Měli by více možností kam vyjet.

T: Vnímáš ještě jiný důvod?

P: Dejte mi chvilku na přemýšlení.

P: Bylo by to dobré i pro ty ranče, co mají koně.

T: Myslíš ty, které by byly v okolí hippostezky?

P: Ano, myslím ty a také ty přímo na ní.

Interview k otázce č.5

T: Přejdeme k další otázce.

T: Máš dostatek informací o hippostezkách?

P: Doteď jsem neměl snad žádné. Vím, že existují, to je vše, ale docela mě to zajímá více.

T: To zapříčinil dotazník tvůj zájem?

P: Určitě ano. Jinak bych o tom nezačal přemýšlet.

T: Tak to mě moc těší.

Interview k otázce č.11

T: Přístupme k další otázce.

T: Považuješ hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené? V tvém případě

prázdnin.

P: Určitě si dovedu představit strávit několik dní, týden, podle toho, jak moc by mi to šlo, na koni.

T: Bereš v úvahu třeba i veškerou starost o koně jako je krmení, kartáčování, ustrojování a odstrojování a další věci s tím spojené?

P: Ano. To by mě lákalo také, naučit se věci které neumím, nové. Fakt se mi to začíná líbit.

T: Bereš to i s osobním nepohodlím, třeba i se spaním ve stanu nebo pod širou oblohou?

P: Je pravda, že jsem takhle dlouho někde nenocoval. Naposledy snad na táboře a to mi bylo asi deset nebo jedenáct let. Ale proč to zase nezkusit.

T: Vidím, že tě to docela nadchlo.

P: Myslím, že jo.

Interview k otázce č.13

T: Znáš nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

P: Hmm... Opravdu neznám. Nějak jsem se o to předtím nezajímal. Ale teď si určitě nějakou najdu. Podívám se na internet a zjistím, kde co tady v okolí máme a taky tam sám zajdu, abych se podíval, jak to tam vypadá.

T: Opravdu mě potěšil tvůj zájem o hippoturistiku. Pokud přetrvá i nadále a přinese ti něco nového, co sám hledáš a chceš, budu rád.

P: Děkuji.

T: Také já tobě děkuji za tvůj čas a příjemný rozhovor, který jsme mohli spolu učinit.

P: Není zač a děkuji vám také.

Dívka Zdena (18 let): při příchodu nebyla na Zdeně znát žádná tréma. Posadil jsem ji naproti sobě a nabídl minerálku, vodu, čaj. Přijala s poděkováním sklenku minerální vody. Dále budu uvádět sebe opět jako tazatele (T) a Zdenu (Z).

T: Provozovala jsi někdy turistiku na koni?

Z: Přímo turistiku na koni jsem neprovozovala, ale jako menší jsem několikrát na koni

seděla. Vedle babičky s dědou žil soused, který měl poníka a na něm jsme se ségrou občas jezdily.

T: Vzpomínáš na to ráda?

Z: Ano, bylo to hezké. Trávily jsme tam v létě prázdniny, ale už tam tolik nejezdíme.

T: Pročpak?

Z: Už jsme vyrostly a není tolik času.

T: Asi se také změnil člověk zájmy.

Z: To také.

T: Neschází ti to.

Zdena se zamyslí. Je na ní vidět, že v sobě trochu s něčím bojuje.

Z: Někdy je mi to líto. Babičku mám ráda, děda už umřel.

T: To je mi líto.

T: Víš co, pojďme se věnovat konkrétním otázkám dotazníku, ať přijdeme na jiné myšlenky.

Z: Dobře.

Interview k otázce č.3

T: Myslíš si, že by byl pro váš kraj přínosný vznik hippostezky?

Z: Ano, byl.

T: A z jakého důvodu?

Z: Pokud by tam byla možnost si půjčit koně, protože málokdo dnes koně vlastní, tak by měli lidé další důvod, proč se zvednout od televize a počítače.

T: To se mi líbí. Co dál tě ještě napadá?

Z: Kontakt člověka a zvířete, tedy koně. Beru to jako návrat do dřívější doby.

Z: A ta cesta, tedy hippostezka, vlastně zaručuje, že kůň i jezdec mají před sebou ověřenou cestu určenou právě pro ně.

T: Tedy hledím, co se ještě nedovím. Tvé odpovědi mě velmi zaujaly.

T: Přesuňme se k další otázce.

Interview k otázce č.5

T: Máš dostatek informací o hippostezkách?

Z: Moc ne. Vlastně, kdybych se sama náhodou nezajímala o turistiku u nás, tak bych asi o hippostezkách nikdy nic nečetla ani neslyšela.

Z: Pokud chcete něco vědět, musíte si to najít sám. Myslím tím věci navíc. Chápete, co chci říct?

T: Určitě chápu. Jde ti o informace, které se k tobě nemůžou dostat, protože o ně nemáš a nejevíš zájem.

Z: Ano. Přesně tak jsem to měla v hlavě. Někdy se ty myšlenky hůře formulují.

T: Myslím si, že ti to jde dobře.

Interview k otázce č.11

T: Považuješ hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené? U tebe tedy v čase prázdnin.

Z: Dovolená na koni není asi pro každého, ale za sebe říkám, že bych ji zkusit chtěla. Asi velký vliv bude mít vztah člověka k přírodě a zvířatům. Tito lidé by mohli chtít častěji takovou dovolenou zažít. Myslím tím v té obyčejné podobě. Asi není problém u boháče, aby si zaplatil cokoli, ale ten asi nebude spát venku u ohně. Neumím si to tedy představit. Vy ano?

T: Také mi to k sobě příliš nejde. Zřejmě by takový člověk volil asi jinou, luxusnější podobu hippoturistiky. Ale třeba se pletu. Je to jen můj osobní názor.

Z: Vlastně si říkám, že jsem prázdniny na koni zažívala u babičky s dědou, i když to byly jen malé projížďky v ohradě pro koně a nebo po zahradě pana souseda. A to jsou vlastně začátky hippoturistiky.

T: Tak třeba se ke koni opět vrátíš.

Z: Pokud bych tu možnost měla, tak bych ji využila.

T: A je něco, co by ti v tom mohlo bránit?

Z: Asi ne. Když člověk bude chtít, asi jde všechno. Jen to bude určitě stát nějaké

peníze.

T: To ano. Pokud nejsi členem nějakého klubu nebo stáje, která se o koně stará, musíš si ježdění na koni zpravidla zaplatit.

Interview k otázce č. 13

T: Znáš nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

Z: Tuším, že je něco v Heřmaničkách. Ale nevím, zda je to jezdecká stanice, ranč, nebo něco podobného.

Z: Také ten název jezdecká stanice není moc užívaný, nebo ho spíš tolik neznám.

T: Určitě se s ním běžně nesetkáváme, pokud nejsi koňák, to máš pravdu.

T: Zdeno, moc ti děkuji za tvé odpovědi a tvůj čas, který jsi mi věnovala.

Z: Není zač. Také děkuji za rozhovor.

Studenti 4. ročníku gymnázia:

Se dvěma studenty, kteří se dobrovolně přihlásili k interview, jsem se domluvil, že budou za mnou jednotlivě docházet do prázdného kabinetu, který nám byl k tomuto účelu propůjčen. Prostředí kabinetu mělo opět navodit atmosféru neformálního setkání a umožnit přirozený průběh rozhovoru. Opět se jednalo o dívku a chlapce.

Chlapec Martin (18 let): přišel usměvavý, dobře naladěný. Nabídl jsem mu vodu, minerálku, čaj. S díky odmítl. Dále uvádím opět zkratky, v tomto případě (T) a (M).

T: Již jsi někdy provozoval turistiku na koni?

M: Neprovozoval. Na koni jsem seděl jedinkrát v životě.

T: Lákala by tě hippoturistika něčím?

M: Nelákala.

T: Proč by tě nelákala? Dokážeš na to odpovědět?

M: Proč jezdit na koni, když mohu na kole. Kůň je vysokej a spadnout s koně je horší

než spadnout s kola.

T: Pojd'me k otázkám z dotazníku.

M: Ok.

Interview k otázce č.3

T: Myslíš si, že by byl pro váš kraj přínosný vznik hippostezky?

M: Nebyl.

T: Proč?

M: Nevím. Neznám nikoho, kdo by chtěl jezdit na koni.

Interview k otázce č.5

T: Máš dostatek informací o hippostezkách?

M: Nemám. Nikdy jsem se o to nezajímal a nikdy mi o tom nikdo nic neřekl.

T: Zajímá tě získat nějaké informace o nich?

M: Zajímá.

T: Pokud tedy budeš chtít, předám ti rád informace a odkazy k tomuto tématu.

M: Děkuji, můžeme se potom domluvit.

Interview k otázce č.11

T: Považuješ hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené či prázdnin?

M: Nepovažuji. Nevím o tom nic. Rád se ale dozvím, jak jsme se již domluvili.

Interview k otázce č.13

T: Znáš nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

M: Nevím, zda je to jezdecká stanice, ale koně tam mají. Koně já totiž poznám.

T: Děkuji ti, Martine, za rozhovor. Byl nevšedně formulován a přinesl v rámci interview jiný pohled na věc.

Dívka Markéta (19 let): Markéta přišla také s úsměvem a zjevně bez trémy. Nabídl

jsem jí vodu, minerálku, čaj. Přijala s poděkováním čaj. Dále uvádím opět zkratky tazatel (T) Markéta (M).

T: Provozovala jsi někdy turistiku na koni?

M: Neprovozovala.

T: A máš nějakou zkušenost s jízdou na koni?

Markéta chvíli přemýšlí.

M: Když jsem jezdila na tábory, tak jsem jednou na koni seděla. Navštívil nás pán s koněm, povídal o koních a zájemci se na konci povídání mohli na koni svézt. Pamatuji si, že jsem měla strach, ale zároveň cítila touhu to zkusit.

T: A jaký byl tvůj prvotní dojem z jízdy na koni?

M: Když jsem seděla koni na zádech, vlastně asi hřbetě, bylo to úžasné. Takové mrazení z nového pocitu a zároveň ještě ze strachu. Udělala jsem asi dvě kola kolem táborového hřiště. Ten pán nás vodil na provaze a když jsem sesedala, vůbec se mi nechtělo dolů.

T: Od té doby jsi tedy na koni neseděla?

M: Ne, ne.

T: Přistupme tedy k vlastním otázkám z dotazníku.

M: Jsem připravena.

Interview k otázce č. 3

T: Myslíš si, že by byl pro váš kraj přínosný vznik hippostezky?

M: Nevím, jestli zrovna přínosný, ale pokud by nějaká hippostezka vznikla, určitě by to bylo dobré pro lidi, co na koni rádi jezdí. Měli by možnost kam jet a je tu předpoklad toho, že se nebudou proplétat mezi spoustou automobilů. Hippostezka bude mít zřejmě i jiná parametry než normální stezka pro pěší.

T: To máš pravdu, neboť ne všude tam kde projde člověk, projede jezdec na koni.

T: Máš ještě něco namysli?

M: Nemám. Asi je to vše co jsem chtěla říci.

Interview k otázce č. 5

T: Máš dostatek informací o hippostezkách?

M: Skoro vůbec žádné. Slovo hippostezka jsem někdy asi slyšela, nebo někde četla, ale to je vše co o nich vím. A to že slouží pro koně.

T: Informovanost je tedy velice malá?

M: Ano.

M: Člověk se musí o tyhle věci zajímat především sám. Když nehledáte konkrétní věc, těžko se o ní něco dovíte, to musí být náhoda.

T: Tady by byla na místě větší propagace z řad provozovatelů hippoturistiky a také kraje nebo města. Je to tak?

M: Souhlasí. Pokud by se o tom více mluvilo, psalo, nebo něco odvysílalo v televizi, určitě by přibyli zájemci o hippoturistiku. Propagace je vskutku málo.

Interview k otázce č.11

T: Považuješ hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené nebo prázdnin?

M: Pro lidi co mají koně rádi, nebo by to na nich chtěli vyzkoušet, je to určitě vhodná varianta. Já osobně bych do toho šla. Sice cítím respekt, nebo je to kus strachu, ale na druhou stranu je to vyvážené tím zážitkem.

T: Co si pod takovou dovolenou představíš?

M: Sluníčko, léto, nějakou hezkou krajinu, koně a v sedle sebe. Mohla bych jet samotná, nebo s partou lidí. Oboje by se mi asi líbilo.

T: Hezká představa. Také mě to patřičně naladilo. Úplně jsem seděl také v sedle.

Interview k otázce č. 13

T: Znáš nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

M: Neznám. Bohužel. Ale určitě si to nyní zjistím. Takové informace se nikdy neztratí.

T: Myslíš, že tě dostane náš rozhovor na koně.

Markéta se usměje.

M: Víte, že i možná ano. Určitě se mi to honí hlavou a nyní jsem vlastně v sobě přesvědčená že ano.

T: Děkuji ti, Markéto, za příjemný rozhovor. Přeji, ať se ti daří plnit tvé životní cíle

i sny.

M: Moc vám děkuji.

9.3 Experiment

V rámci experimentu jsem se pokusil vytvořit pomocí map a GPS dosud neexistující hippostezku. Dalším úkolem bylo ověřit její funkčnost pro koně a ezdce v terénu. Vzhledem ke skutečnosti, že se mi navzdory úsilí nepodařilo zapůjčit koně s doprovodem, jsem se rozhodl experiment ověřit na kole. Proto jsem vizuálně a pomocí metru ověřil její celkovou průjezdnost a dostupnost pro koně s jezdcem. Pro celkovou představu uvádím slovní a GPS popis trasy, která, jak mohu konstatovat, je vhodná jako jedna z dalších hippostezek a je průjezdná po celé své popsané délce pro koně s jezdcem. Celá trasa uspokojí i náročnější představy jezdce na poskytované služby, které nabízí řada dále zmiňovaných stanic a rančů.

Popis vytyčené trasy pomocí GPS

A) Zahrádky

- Úvaziště Stará pošta GPS 50°37'42,25"S, 14°32'10,26"V, N.m.v. 263 m

B) Heřmaničky

- Stáj Heřmaničky GPS 50°39'36,5"S, 14°37'4,26"V, N.m.v. 259 m

C) Zákupy

- Stáj Chýle GPS 50°40'52,25"S, 14°38'52,02"V, N.m.v. 266 m

D) Bohatice

- Nord ranč GPS 50°40'01,43"S, 14°40'22,12"V, N.m.v. 304 m

E) Mimoň

- Stáj a závodistiště GPS 50°38'56,57"S, 14°44'7,66"V, N.m.v. 278 m

F) Hradčany

- Minifarma Hradčany GPS 50°37'1,31"S, 14°42'32,64"V, N.m.v. 275 m
(infocentrum v obci)

G) Vrchovany

- Stáj Studnička GPS 50°33'19,85"S, 14°37'36,78"V, N.m.v. 368 m

H) Zakšín

- Konírna Zakšín GPS 50°31'18,35"S, 14°29'42,44"V, N.m.v. 243 m

I) Osinalice

- Stáj Pauzr GPS 50°29'41,92"S, 14°31'6,44"V, N.m.v. 284 m

Slovní a GPS popis vytyčené hippostezky:

Hippostezka je z větší části vedena Máchovým krajem, její poslední část vede krajinou Kokořínska. Trasa hippostezky začíná v Zahrádkách u České Lípy. Úvaziště koní je u Hostince na Staré poště. Kdysi toto místo bylo opevněnou tvrzí. V přilehlém parku je funkční replika stavidla ze 17. století a pěkný výhled na Novozámecký rybník. Stezka je vedena pod hrází Novozámeckého rybníka a po jeho severní straně přes osadu Karasy. Na souřadnicích 50°37'47.002"N, 14°34'40.371"E se nachází křižovatka. Pokračujem dále po lesní cestě směrem na obec Srní. Po příjezdu k obci Srní vjedeme na silnici a pokračujeme směrem na Zákupy až na konec obce, kde na souřadnicích 50°38'13.367"N, 14°35'19.742"E odbočíme vlevo na lesní cestu. Po té to cestě pokračujeme 1,5 km na křižovatku lesních cest. Zde odbočíme doleva a po 120 m odbočíme vpravo. Asi po 2 km přijedeme do obce Heřmaničky. Dáme se nalevo a po asi 700 m jsme přímo u ranče Kam Magie Smart.

Hlavní vizí stáje Kam Magie Smart je vytvoření co nejlepších podmínek pro koně a příjemného, přátelského kolektivu všech členů stáje. Snaží se zde, aby Heřmaničky byly pro všechny návštěvníky příjemným místem k odpočinku a současně, aby se zde mohli plně věnovat svému "koníčku". Pořádají se tu hobby závody, grilování, posezení a tak podobně. Stáj je rodinného typu a rádi mezi sebou přivítají další milovníky koní a příznivce jezdeckého sportu, jak anglického, tak westernového. Při odjezdu můžeme zvolit delší cestu po silnici do obce Vlčí důl a nebo kratší cestu přes potok jménem Svitávka ,opět do obce Vlčí důl. Tato cesta je kratší, obtížnější, ale zato romantičtější. Z Vlčího dolu pokračujeme po polní cestě směrem na Zákupy, kde se na souřadnicích 50°40'50.25"N, 14°38'55.442"E nachází Sportovní stáj Chýle. Sportovní stáj Chýle poskytuje tyto služby: výcvik jezdců a koní, ustájení koní,

propůjčení jízďárny a skokového materiálu, sportovní činnost, chov koní, prodej koní. V městě samotném stojí za zmínku zámek, jehož bohatá historie sahá až k roku 1541, ale také nádherná zahrada k němu přiléhající. Z obce Zákupy stezka pokračuje podél železniční tratě až na souřadnice 50°40'6.355"N, 14°39'41.006"E. Zde odbočíme doprava k menšímu lesíku, po jehož levém okraji dojedeme k místu kde stojí Nord Ranč.

Nord Ranč nabízí:

- 40ha pastvin s přístřešky se stálým přístupem k vodě a senu
- několik boxů pro případ nutnosti umístění koně mimo pastviny
- kruhovku prům. 18m s pískovým povrchem
- pískovou jízďárnu 30*60m s možností využití treilových překážek
- sedlovnu se zázemím pro jezdce a s možností přespat, či se jen ohřát u krbových kamen s výhledem na jízďárnu
- možnost dlouhodobého pronájmu koně ustájeného na ranči
- stylový srub, který je umístěn na kopci, z kterého jedinečným výhledem přehlédneme celých využívaných 40ha vlastních pastvin, tudíž jsou naši koně pod stálým dohledem

Z ranče pojedeme směrem na jih 900 m. Zde překročíme železniční trať a na následující křižovatce se dáme opět na jih po lesní cestě až na souřadnice 50°38'54.589"N, 14°41'41.949"E , kde se nalézá křižovatka. Zde odbočíme vlevo a pokračujeme asi 5 km kolem dostihového závodiště až k Hřebčínu Mimoň.

V hřebčínu Mimoň je možné využít sortiment služeb, které se neustále rozšiřují. Jmenovitě je například k dispozici hala, kolotoč, cvalové dráhy, ustájení pro koně, sedlovna, šatna, sauna pro 2 osoby, aj.

Z hřebčína vede stezka zpět kolem závodiště. Zde se vydáme po lesních cestách směrem do srdce vojenského výcvikového prostoru Ralsko-Hradčany. Po ujetí asi 3,5 km (záleží na nás jak dlouhou variantu cesty zvolíme) přijedeme na souřadnice 50°37'36.293"N,

14°42'1.593"E u řeky Ploučnice. Řeku je zde možné přejet po můstku nebo na vhodném místě přebrodit. Na souřadnicích 50°37'30.386"N, 14°42'8.502"E pokračuje cesta, která nás zavede do obce Hradčany. V jejím centru se nachází expozice informačního centra. Tato expozice je věnována historii území bývalého Vojenského výcvikového prostoru Ralsko, historii i současnosti lesnictví v této oblasti, myslivosti, přírodním podmínkám, geologickým zajímavostem, flóry a fauny, ochrany přírody, a zároveň i možnostem turistického a rekreačního využití.

Na souřadnicích 50°37'1.05"N, 14°42'32.502"E nalezneme na břehu Hradčanského rybníka mini farmu, kde je možné využít zdejší úvaziště, občerstvit se a navštívit již zmiňované infocentrum. Můžeme zde také navštívit krásné Hradčanské stěny. Jedná se o rozeklanou pískovcovou plošinu se skalními věžemi, branami, pokličkami a roklemi. Z Hradčan vyjedeme do druhé části VVP Ralsko. Můžeme jet po modré turistické trase a nebo se pouze držet souřadnic. Čeká nás průjezd JJZ směrem 1,5 km lesem na souřadnice 50°36'30.094"N, 14°41'52.449"E. Na tomto místě přejedeme místní sinice a budeme pokračovat dále jižním směrem 2,5 km vzdušnou čarou na souřadnice 50°35'11.346"N, 14°42'0.835"E. Zde začíná přírodní rezervace Břehyně – Pecopala. Pecopala je pískovcové pohoří s roklemi a propastmi. Od roku 1962 slouží jako škola ochrany životního prostředí. Biologové zde studují řasy a sinice z třetihor. Přes hráz Břehyňského rybníka, známého rozsáhlou faunou a flórou, prochází žlutá turistická trasa do Doks. Z Doks nás podle Máchova jezera dovede do Starých Splavů červeně značená turistická stezka. Po té dojedeme až na křižovatku místní komunikace se silnicí číslo 38 na souřadnicích 50°35'6.006"N, 14°37'42.947"E. Tuto křižovatku přejedeme rovně. Ocitneme se na žluté turistické trase, která vede Selskou roklí k Uhlířovu dolu a dále pokračuje Černou roklí kolem vrchu Šedina a k Berkovskému vrchu. Na jeho vrcholu se nachází hrad Starý Bernštejn z 15. století. Vrch objedeme po turistické značce a na druhé straně na nás čeká obec Vrchovany.

Zde už řadu let působí farma Vrchovany, kde se chovají koně a provozuje agroturistika. Ubytování je zde zajištěno v apartmánu roubené chalupy. Dále můžeme pokračovat po žluté turistické trase až do míst Nad Mlýnkem se souřadnicemi 50°32'47.761"N, 14°33'14.989"E. Zde žlutou značku vyměníme za červenou a ta nás přes obec Dubá

dovede do obce Rozprechtice. Zde se opět vrátíme na žlutou značku, jenž nás vede přes Heřmánky a Dražejov na vrch Nedvězí. Z výšky 458 m n.m. je opravdu krásný výhled do dalekého kraje. Je odtud možné shlédnout podle dostupné dokumentace až 1/3 území Čech. Pokračujeme dále přes Panský hřbet a přes vrch Rač až k Pustému zámku, který dává za pravdu svému jménu. I zde se nám otevírají krásné výhledy do krajiny. Z Pustého zámku sejdem stále po žluté turistické značce do údolí k Bukoveckému mlýnu a odtud do obce Zakšín. Zde, na farmě Zakšín, nabízejí tyto rozmanité služby:

- jízdy pro jednotlivce
- jízdy pro skupiny
- možnost jízdy dětem z azylových domů, dětských domovů apod. (za mimořádné ceny)
- denní i několikadenní vyjížďky dle možností a dohody
- akce „víkend pro vaše dítě“ (postaráme se o vaše dítě během víkendu, v ceně je dozor, ubytování 2 noci, strava (2x snídaně + 2x oběd + 1x večeře), 2 hod. jízdy na koni) – maximální počet dětí: 3
- akce „den pro vaše dítě“ (postaráme se o vaše dítě celý den, v ceně je dozor, oběd, 1 hod. jízda na koni) – maximální počet dětí: 3
- ustájení koní
- pastevní odchov hříbat a mladých koní
- služby v rámci projektu "Hippostezky" (ubytování osob + ustájení koní včetně krmení a vody).
- 2 apartmány o velikosti 2 + 1
- možnost pobytu ve vlastním karavanu nebo přívěsu (s možností připojení elektřiny ze statku a využití soc.zařízení)
- možnost pobytu ve vlastním stanu (s možností připojení elektřiny ze statku

a využití soc.zařízení).

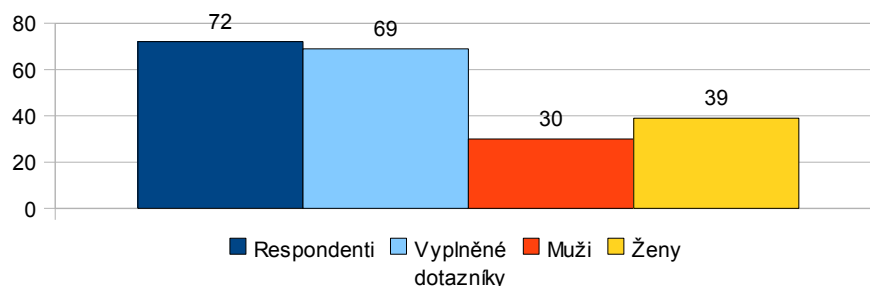
V Zakšíně tato hippostezka končí, ale zdejší farma je vhodná pro přespání a možnost pokračovat dál za krásnými místy kokořínského kraje. Tedy do sedel.

10. Výsledky výzkumu

10.1 Vyhodnocení dotazníku

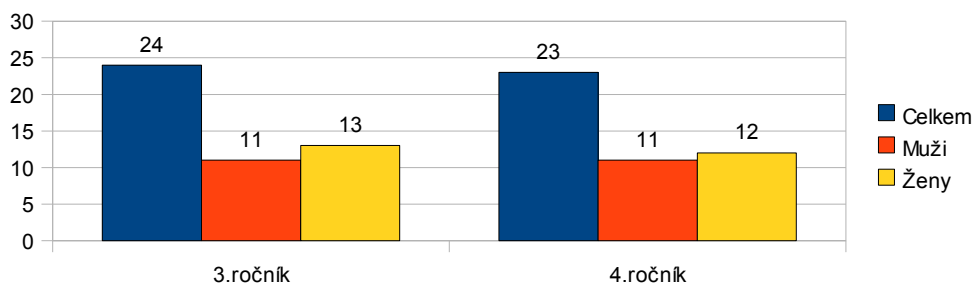
Vyhodnocení dotazníku u 1. skupiny respondentů

V rámci dotazníku jsem oslovil v prostorách náměstí a jeho přilehlém okolí 72 respondentů. Řádně bylo vyplněno 69 dotazníků. Z tohoto počtu odpovědělo na dotazník 30 mužů a 39 žen.

Vyhodnocení dotazníku 2. skupiny respondentů

V rámci dotazníku byli osloveni žáci 3. a 4. ročníku čtyřletého studia Gymnázia v České Lípě. Z 3. ročníku se zpracování dotazníku účastnilo 24 žáků, z toho 13 děvčat a 11 chlapců. Ze 4. ročníku to bylo 23 žáků, z toho 11 chlapců a 12 dívek.

Dále uvádím vyhodnocení dotazníku obou skupin respondentů:

Otázka dotazníku č. 1 - Sám/a sebe zařadíte:

První skupina respondentů

Jako jezdci se označili 3 muži a 2 ženy. Tedy 5 z 69. Což je 7,24% dotazovaných. 64 z 69 respondentů, konkrétně 29 žen a 35 mužů, celkem tedy 92,75% dotazovaných označilo sebe jako nejezdce.

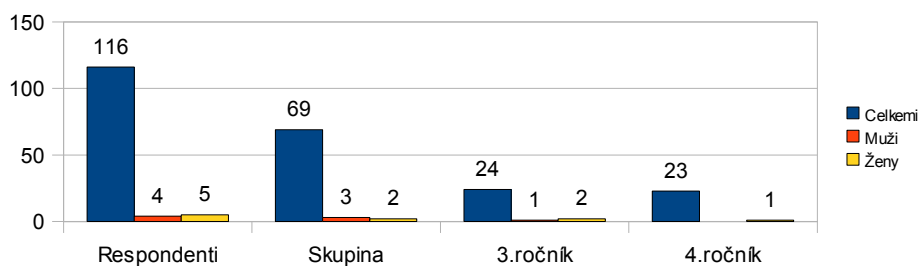
Druhá skupina respondentů

3. ročník

Jako jezdci se označili 2 dívky a 1 chlapec. Tedy 3 z 24. Což je 12,49% dotazovaných. Jako nejezdce sebe označilo 21 z 24 dotazovaných. Což je 87,49% dotazovaných respondentů. Konkrétně 11 dívek a 10 chlapců.

4. ročník

Jako jezdce se označila jedna dívka a žádný chlapec. Tedy 1 z 23. Což je 4,34% dotazovaných respondentů. Jako nejezdce sebe označilo 22 z 23 dotazovaných. Tedy 95,62% dotazovaných.

V osloveném vzorku respondentů převažují z 91,95% nejezdci. Jako jezdci se označilo 5 žen a 4 muži . Tedy více jezdkyň - žen, i když tento rozdíl je nepatrný.

Otázka dotazníku č. 2 – Jakou podobu jízdy na koni byste upřednostnil/a?

První skupina respondentů

Jízdu v prostorách jízdárny označili 2 z 69. Tedy 2,89% dotazovaných.

Vycházku na koni označilo 8 z 69. Tedy 11,59% dotazovaných.

Výlet na koni označilo 21 z 69. Tedy 30,43% dotazovaných.

Putování na koni označilo 7 z 69. Tedy 10,14% dotazovaných.

Jízda na koni neláká 31 z 69 dotazovaných. Tedy 44,92% dotazovaných.

Ostatní varianty odpovědí nebyly voleny.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

Jízdu v prostoru jízdárny označili 2 z 24. Tedy 8,33% dotazovaných.

Vycházku na koni označilo 6 z 24 dotazovaných. Tedy 24,99% dotazovaných respondentů.

Výlet na koni označili 4 z 24 dotazovaných. Tedy 16,66% dotazovaných.

Putování na koni označili 3 z 24 dotazovaných. Tedy 12,49% dotazovaných.

Jízda na koni neláká 9 z 24 dotazovaných. Tedy 37,49% dotazovaných.

Další varianta nebyla volena.

4. ročník

Jízdu v prostorách jízdárny označil 1 z 23 respondentů. Tedy 4,34% dotazovaných.

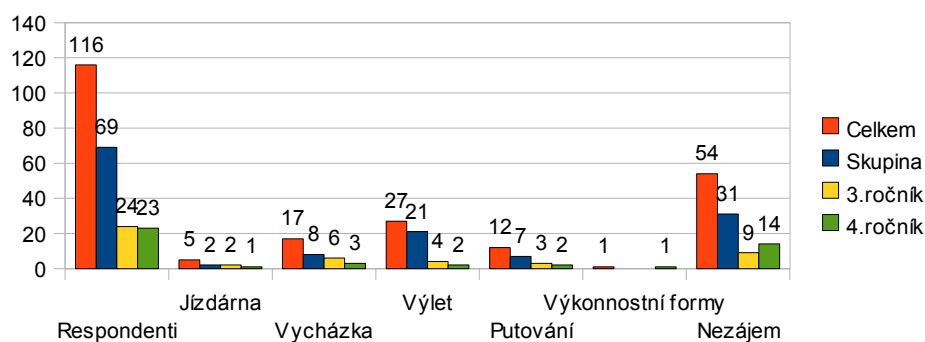
Vycházku na koni označili 3 z 23 dotazovaných. Tedy 13,04% dotazovaných.

Výlet na koni označili 2 z 23 dotazovaných. Tedy 8,69% dotazovaných.

Putování na koni označili 2 z 23 dotazovaných. Tedy 8,69% dotazovaných.

Výkonnostní formy ježdění označil 1 z 23 respondentů. Tedy 4,34% dotazovaných.

Jízda na koni neláká 14 z 23 dotazovaných. Tedy 60,86% dotazovaných.

Souhrnně by se dalo konstatovat, že jízda na koni respondenty neláká. Ve výše uvedeném případě je to 47,75% dotázaných respondentů. Pokud se respondent rozhodne pro turistiku na koni, tak je to především výlet na koni – 18,59% dotázaných respondentů, nebo vycházka na koni – 16,54% dotázaných respondentů.

Otázka dotazníku č. 3 – Byl by pro váš kraj přínosný vznik hippostezky?

První skupina respondentů

Ano označilo 22 dotazovaných z 69. Tedy 31,88% dotazovaných.

Ne uvedlo 15 z 69. Tedy 21,73% dotazovaných.

Nevím, co si mám pod tímto pojmem zcela představit, uvedlo 13 z 69. Tedy 18,84% dotazovaných.

Nemám konkrétní názor uvedlo 19 z 69. Tedy 27,53% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

Ano označilo 7 z 24 dotazovaných. Tedy 29,16% dotazovaných.

Ne označilo 5 z 24 dotazovaných. Tedy 20,83% dotazovaných.

Nevím, co si mám pod tímto pojmem zcela představit uvedlo 5 z 24 dotazovaných. Tedy 20,83% dotazovaných.

Nemám konkrétní názor uvedlo 7 z 24 dotazovaných. Tedy 29,16% dotazovaných.

4. ročník

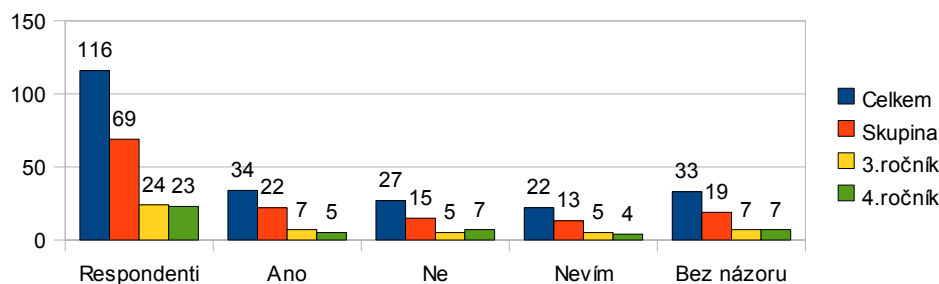
Ano označilo 5 z 23 dotazovaných. Tedy 21,73% dotazovaných.

Ne označilo 7 z 23. Tedy 30,43% dotazovaných.

Nevím, co si mám pod tímto pojmem zcela představit uvedli 4 z 23 dotazovaných.

Tedy 17,39% dotazovaných.

Nemám konkrétní názor uvedlo 7 z 23. Tedy 30,43% dotazovaných.

Je zajímavé, že většina, tedy 29,04% dotázaných, nemá konkrétní názor na přínosnost hippostezky pro jejich kraj. Že by byl vznik hippostezky přínosný si myslí 27,59% dotázaných respondentů. Jen o něco méně respondentů, 24,33% si myslí, že by vznik hippostezky přínosný nebyl.

Otázka dotazníku č. 4 – Máte nějakou zkušenost s jezdeckou turistikou?

První skupina respondentů

Ano uvedli 3 z 69. Tedy 4,44% dotazovaných.

Ne uvedlo 66 z 69 dotazovaných. Tedy 95,66% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

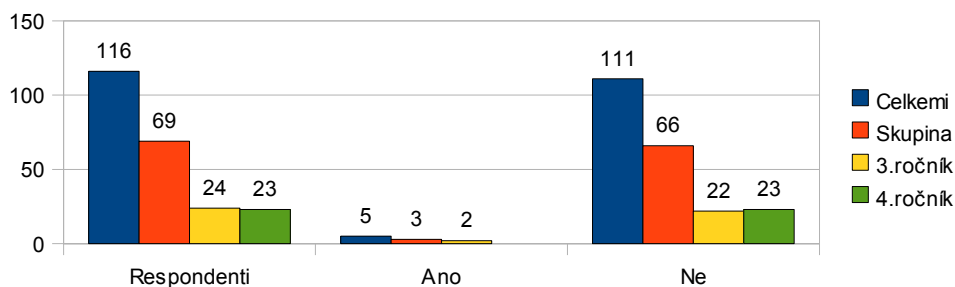
Ano uvedli 2 z 24 dotazovaných. Tedy 8,33% dotazovaných.

Ne uvedlo 22 z 24 dotazovaných. Tedy 91,61% dotazovaných.

4. ročník

Ano neuvedl nikdo.

Ne uvedlo 23 z 23 dotazovaných. Tedy 100%.

S jezdeckou turistikou má zkušenost pouze 6,38% respondentů. Dá se konstatovat, že toto procentuální vyjádření odpovídá výsledkům první otázky, tedy že více než 90% dotázaných se označilo jako nejezdci.

Otázka dotazníku č. 5 – Máte dostatek informací o hippostezkách?

První skupina respondentů

Ano uvedlo 5 z 69 dotazovaných. Tedy 7,25% dotazovaných.

Ne uvedlo 64 z 69. Tedy 92,75% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

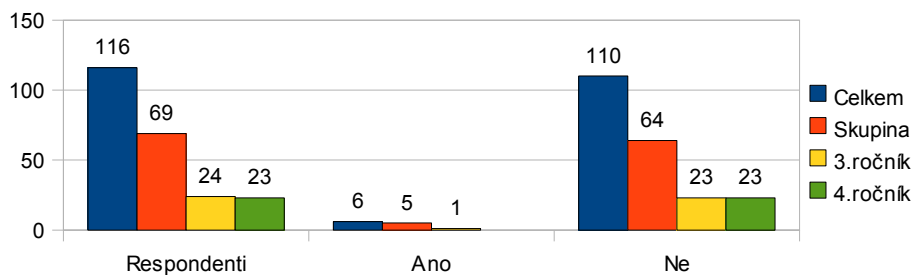
Ano uvedl 1 z 24 dotazovaných. Tedy 4,16% dotazovaných.

Ne uvedlo 23 z 24 dotazovaných. Tedy 95,83% dotazovaných.

4. ročník

Ano neuvedl nikdo z 24 dotazovaných.

Ne uvedlo 24 z 24 dotazovaných. Tedy 100%.

Nedostatek informací o hippostezkách vyjadřují respondenti z 96,19%.

Otázka dotazníku č. 6 – Co by měla podle vás hippostezka nabídnout?

První skupina respondentů

Kontakt s koněm uvedlo 35 z 69 dotazovaných. Tedy 50,72% dotazovaných.

Poznávání přírody uvedlo 46 z 69 dotazovaných. Tedy 66,66% dotazovaných.

Zajímavé památky uvedlo 17 z 69. Tedy 24,64% dotazovaných.

Otestování jezdeckých schopností uvedlo 18 z 69. Tedy 26,09% dotazovaných.

Netradiční prostředí uvedlo 11 z 69 dotazovaných. Tedy 15,94% dotazovaných.

Jiné příklady uvedli 4 z 69 dotazovaných. Tedy 5,79% dotazovaných.

V odpovědi na otázku bylo velice často respondenty zvoleno více variant.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

Kontakt s koněm uvedlo 8 z 24 dotázaných. Tedy 33,33% dotázaných.

Poznávání přírody uvedlo 10 z 24 dotázaných. Tedy 41,66% dotázaných.

Zajímavé památky uvedlo 6 z 24. Tedy 24,99% dotázaných.

Otestování jezdeckých schopností uvedlo 7 z 24 dotázaných. Tedy 29,16% dotázaných.

Netradiční prostředí uvedli 2 z 24. Tedy 8,33% dotázaných.

Jiné – jeden žák z 24 uvedl duševní relaxaci. Tedy 4,16% dotázaných.

4. ročník

Kontakt s koněm uvedlo 11 dotázaných z 23. Tedy 47,82% dotázaných.

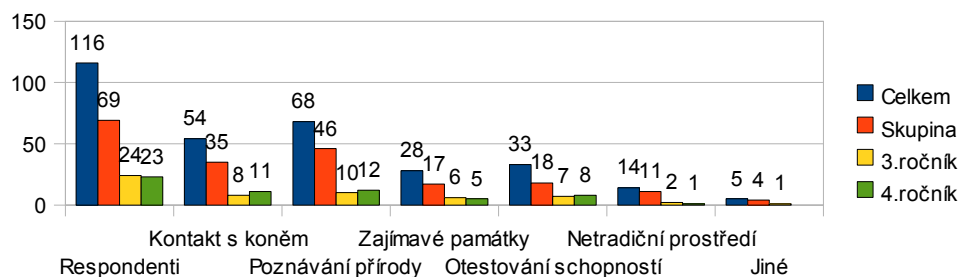
Poznávání přírody uvedlo 12 z 23 dotázaných. Tedy 52,17%.

Zajímavé památky uvedlo 5 z 23. Tedy 21,73% dotázaných.

Otestování jezdeckých schopností uvedlo 8 z 23 dotázaných. Tedy 34,78%.

Netradiční prostředí uvedl 1 z 23. Tedy 4,34% dotázaných.

Jiné neuvedl nikdo.

Pro většinu dotázaných by hippostezka měla především nabídnout z 53,49% poznávání přírody. Dále následuje kontakt s koněm z 43,95% a otestování jezdeckých schopností s 30,01%.

Otázka dotazníku č. 7 – Jakou vzdálenost považujete za optimální při jezdecké turistice?

První skupina respondentů

5 – 10 km uvedlo 10 z 69 dotazovaných. Tedy 14,49% dotazovaných.
 10 – 20 km uvedlo 27 z 69 dotazovaných. Tedy 39,13% dotazovaných.
 20 – 30 km uvedlo 22 z 69. Tedy 31,88% dotazovaných.
 30 – 60 km uvedli 2 z 69. Tedy 2,89% dotazovaných.
 Nevím uvedlo 8 z 69. Tedy 11,59% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

5 – 10 km uvedlo 8 z 24 dotazovaných. Tedy 33,33%.
 10 – 20 km uvedlo 6 z 24 dotazovaných. Tedy 24,99% dotazovaných.
 20 – 30 km uvedli 3 z 24 dotazovaných. Tedy 12,49% dotazovaných.
 30 – 60 km uvedl 1 z 24 dotazovaných. Tedy 4,16%.
 Nevím uvedlo 6 z 24 dotazovaných. Tedy 24,99% dotazovaných.

4. ročník

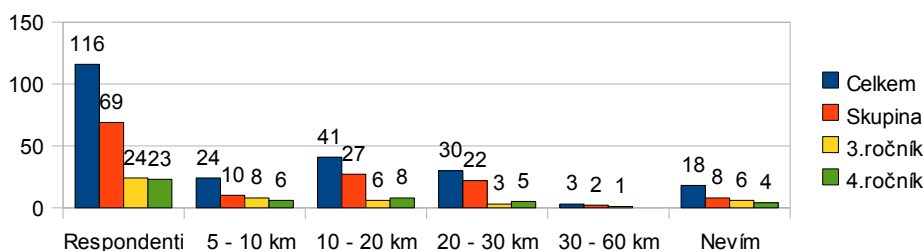
5 – 10 km uvedlo 6 z 23 dotazovaných. Tedy 26,08% dotazovaných.

10 – 20 km uvedlo 8 z 23 dotazovaných. Tedy 34,78%.

20 – 30 km uvedlo 5 z 23 dotazovaných. Tedy 21,73% dotazovaných.

30 – 60 km neuvedl nikdo.

Nevím uvedli 4 z 23 dotazovaných. Tedy 17,39% dotazovaných.

Za optimální vzdálenost považují respondenti 10 – 20 km z 32,96% dotazovaných.

Dále se řadí vzdálenost 5 -10 km s 24,63% a 20 – 30 km s 22,03% odpovědí.

Neví 17,99 % dotazovaných.

Otázka dotazníku č. 8 – Dle jakých kritérií by se měla posuzovat náročnost trasy?

První skupina respondentů

Podle délky trasy uvedlo 45 z 69 dotazovaných. Tedy 65,21% dotazovaných.

Podle členitosti terénu uvedlo 35 Z 69 dotazovaných. Tedy 50,72% dotazovaných.

Podle nároků kladených na jezdce uvedlo 38 z 69. Tedy 55,07 dotazovaných.

V odpovědi na otázku bylo často respondenty zvoleno více variant.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

Podle délky trasy uvedlo 14 z 24 dotazovaných. Tedy 58,33% dotazovaných.

Podle členitosti terénu uvedlo 6 z 24 dotazovaných. Tedy 24,99% dotazovaných.

Podle nároků kladených na jezdce uvedlo 7 z 24 dotazovaných. Tedy 27,16%.

V odpovědi bylo několika respondenty zvoleno více variant.

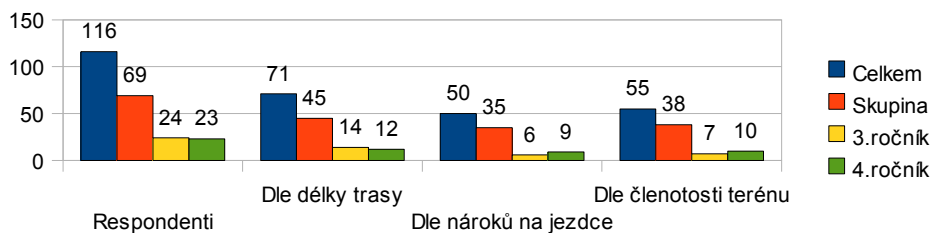
4. ročník

Podle délky trasy uvedlo 12 z 23 dotazovaných. Tedy 52,17% dotazovaných.

Podle členitosti terénu uvedlo 9 z 23 dotazovaných. Tedy 39,18%.

Podle nároků kladených na jezdce uvedlo 10 z 23 dotazovaných. Tedy 43,47%.

V odpovědi bylo opět několika respondenty zvoleno více variant.

Posuzování náročnosti trasy by respondenti činili zejména podle délky trasy a to z 58,57%. Druhou nejčastější variantou byly nároky kladené na jezdce s 41,9%, následované členitostí terénu s 38,29%.

Otázka dotazníku č. 9 – Oslovila by vás nabídka dovolené na koni?

První skupina respondentů

Ano, uvedlo 15 z 69 dotazovaných. Tedy 21,74% dotazovaných.

Ne, uvedlo 54 z 69 dotazovaných. Tedy 78,26% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

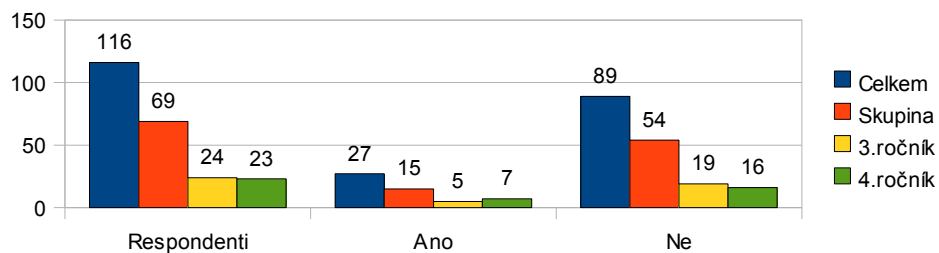
Ano, uvedlo 5 z 24 dotazovaných. Tedy 20,83% dotazovaných.

Ne, uvedlo 19 z 24 dotazovaných. Tedy 79,16% .

4. ročník

Ano, uvedlo 7 z 23 dotazovaných. Tedy 30,43% dotazovaných.

Ne, uvedlo 16 z 23 dotazovaných. Tedy 69,56%.

Nabídka dovolené na koni by respondenty neoslovila. O dovolenou by se zajímalo 24,34% respondentů.

Otázka dotazníku č.10 – Jak dlouho by měla taková dovolená trvat?

První skupina respondentů

1 – 2 dny uvedlo 14 z 69 dotázaných. Tedy 20,28% dotázaných.

2 – 4 dny uvedlo 23 z 69. Tedy 33,33% dotázaných.

5 – 7 dnů uvedlo 26 z 69 dotázaných. Tedy 37,68% dotázaných.

Více než 7 dnů uvedlo 6 z 69 dotázaných. Tedy 8,69% dotázaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

1 – 2 dny uvedlo 14 z 24 dotázaných. Tedy 58,33% dotázaných.

2 – 4 dny uvedlo 6 z 24 dotázaných. Tedy 24,99%.

5 – 7 dnů uvedli 4 z 24 dotázaných. Tedy 16,66% dotázaných.

Více než 7 dnů neuvedl nikdo.

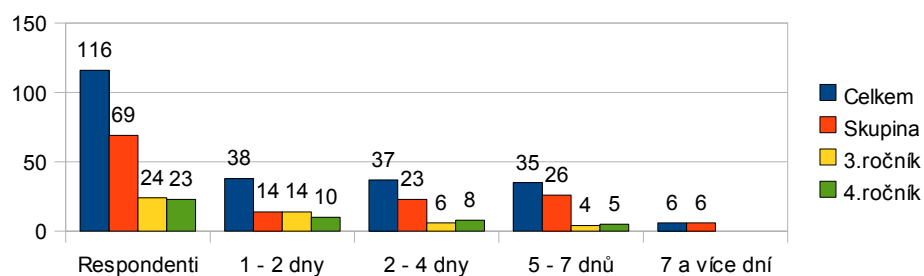
4. ročník

1 – 2 dny uvedlo 10 z 23 dotázaných. Tedy 43,47%.

2 – 4 dny uvedlo 8 z 23 dotázaných. Tedy 34,78% dotázaných.

5 – 7 dnů uvedlo 5 z 23 dotázaných. Tedy 21,73%.

Více než 7 dnů neuvedl nikdo.

Dovolenou na koni 1 – 2 dny uvedlo nejvíce respondentů, tedy 40,69%. Je zajímavé, že čím větší věkový rozdíl mezi respondenty – čím starší, tím se zvyšuje doba, po kterou by respondent chtěl trávit dovolenou na koni. Druhou nejčtenější variantou byly 2 – 4 dny vyjádřeny 31,03% respondentů. Následuje 5 -7 dnů s 25,35% a více než 7 dnů s 8,69%. Opět se v poslední variantě utvrzuje to, že čím mladší respondenti, tím méně času (dnů) by chtěli na koni být.

Otázka dotazníku č.11 – Považujete hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené?

První skupina respondentů

Ano, uvedlo 18 z 69 dotazovaných. Tedy 28,08% dotazovaných.

Ne, uvedlo 35 z 69 dotazovaných. Tedy 50,72% dotazovaných.

Nejsem rozhodnut/a, uvedlo 16 z 69. Tedy 23,18% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

Ano, uvedlo 5 z 24 dotazovaných. Tedy 20,83% dotazovaných.

Ne, uvedlo 12 z 24 dotazovaných. Tedy 49,99%.

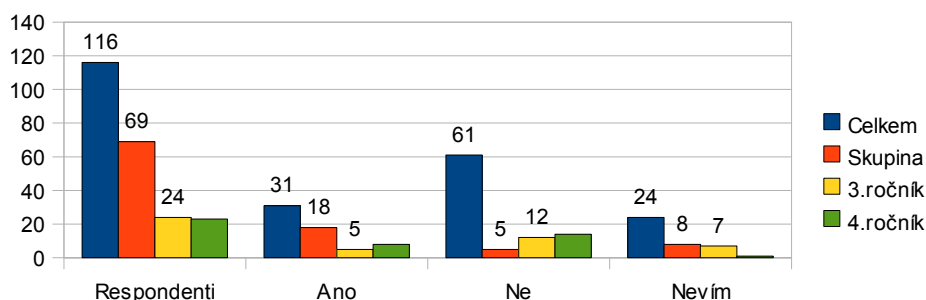
Nejsem rozhodnut/a, uvedlo 7 z 24 dotazovaných. Tedy 29,16%.

4. ročník

Ano, uvedlo 8 z 23 dotazovaných. Tedy 34,78% dotazovaných.

Ne, uvedlo 14 z 23 dotazovaných. Tedy 60,86%.

Nejsem rozhodnut/a, uvedl 1 z 23 dotazovaných. Tedy 4,34% dotazovaných.

Hippoturistiku považuje za vhodnou alternativu dovolené 27,89% dotazovaných.

Za nevhodnou alternativu dovolené ji uvedlo 53,85% respondentů.

18,89% respondentů uvádí, že není rozhodnuta s volbou odpovědi.

Za zajímavé označují rozhodování ve 4. ročníku, kdy váhá s odpovědí pouze jeden dotazovaný.

Otázka dotazníku č. 12 – Co vám brání takovou dovolenou uskutečnit?

První skupina respondentů

Nedostatek peněz uvedlo 20 z 69 dotazovaných. Tedy 28,98% dotazovaných.

Nedostatek času uvedlo 15 z 69 dotazovaných. Tedy 21,73%.

Neinformovanost uvedlo 9 z 69. Tedy 13,04% dotazovaných.

Absenci nebo nedostatek hippotezek uvedli 2 z 69. Tedy 2,89% dotazovaných.

Nic uvedlo 10 z 69. Tedy 14,49% dotazovaných.

Jiné skutečnosti uvedlo 13 z 69 dotazovaných. Tedy 18,84% dotazovaných.

V rámci jiných skutečností převažovala odpověď ta, že je turistika na koni neláká.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

Nedostatek peněz uvedlo 12 z 24 dotazovaných. Tedy 49,99%.

Nedostatek času uvedli 4 z 24 dotazovaných. Tedy 16,66% dotazovaných.

Neinformovanost uvedlo 8 z 24 dotazovaných. Tedy 33,33%.

Absenci nebo nedostatek hippostezek uvedlo 5 z 24 dotazovaných. Tedy 20,83%.

Nic uvedl 1 z 24 dotazovaných. Tedy 4,16% dotazovaných.

Jiné skutečnosti uvedli 3 z 24 dotazovaných . Tedy 12,49%.

4. ročník

Nedostatek peněz uvedlo 16 z 23 dotazovaných. Tedy 69,56% dotazovaných.

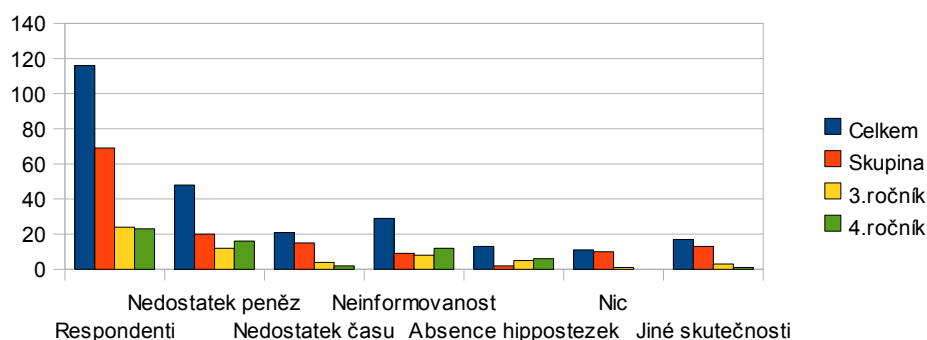
Nedostatek času uvedli 2 z 23 dotazovaných. Tedy 8,69%.

Neinformovanost uvedlo 12 z 23 dotazovaných. Tedy 52,17% dotazovaných.

Absenci nebo nedostatek hippostezek uvedlo 6 z 23 dotazovaných. Tedy 26,08%.

Nic neuvedl nikdo z dotazované skupiny.

Jiné skutečnosti uvedl 1 z 23 dotazovaných. Tedy 4,34%.

Ač se respondenti shodli na tom, že jezdecká turistika nebude příliš často voleným způsobem dovolené, uvádějí, že nejčastějším důvodem, který jim brání uskutečnit takovou dovolenou, je nedostatek peněz. Což uvádí v 49,51% odpovědí. Je zajímavé, že čím mladší respondent, tím je častěji zmiňován právě nedostatek finančních prostředků.

Jako druhý nejčastější důvod, proč není možné uskutečnit takovou dovolenou, je neinformovanost s 32,84% odpovědí. Stojí za zmínku, že mladším respondentům informovanost schází více.

Třetí nejčastěji volenou odpovědí s 16,6% je absence nebo nedostatek hippostezek. Mladší účastníci dotazníku tuto možnost uvádí daleko častěji.

Následuje nedostatek času s 15,69% odpovědí. Čím mladší respondent a student

zároveň, tím více času má.

Otázka dotazníku č. 13 – Znáš nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

První skupina respondentů

Ano, uvedlo 8 z 69 dotazovaných. Tedy 11,59% dotazovaných.

Nen uvedlo 61 z 69. Tedy 88,40% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

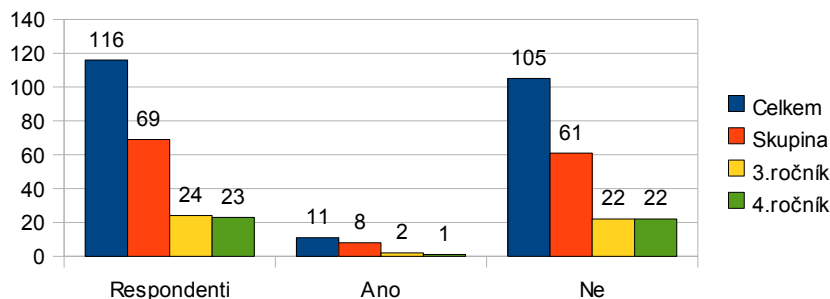
Ano, uvedli 2 z 24 dotazovaných. Tedy 8,33%

Ne, uvedlo 22 z 24 dotazovaných. Tedy 91,66% dotazovaných.

4. ročník

Ano, uvedl 1 z 23 dotazovaných. Tedy 4,34%.

Ne, uvedlo 22 z 23 dotazovaných. Tedy 95,65% dotazovaných.

Jezdeckou stanicí ve svém okolí zná 8,08% respondentů. Čím starší respondent, tím větší možnost, že bude nějakou stanicí znát.

Otázka dotazníku č. 14 – Znáte ve vašem okolí nějakou hippostezku?

První skupina respondentů

Ano, uvedli 3 z 69 dotazovaných. Tedy 4,34% dotazovaných.

Ne, uvedlo 66 z 69 dotazovaných. Tedy 95,65% dotazovaných.

Druhá skupina respondentů

3. ročník

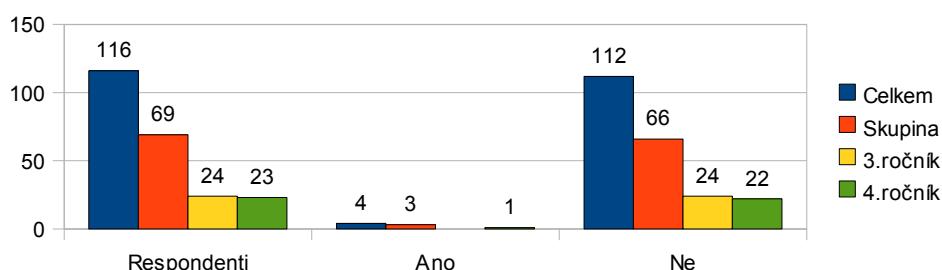
Ano, neuvedl nikdo z dotazovaných.

Ne, uvedlo všech 24 dotazovaných. Tedy 100%.

4. ročník

Ano, uvedl 1 z 23 dotazovaných. Tedy 4,34% dotazovaných.

Ne, uvedlo 22 z 23 dotazovaných. Tedy 95,65%.

Jen 4,34% respondentů uvedlo, že zná nějakou hippostezku ve svém okolí.

10.2 Vyhodnocení interview

Interview se studenty 3. ročníku gymnázia

Vyhodnocení interview s Petrem

Turistiku na koni nikdy neprovozoval, ale chtěl by jí vyzkoušet. „Musí to být hezký pocit.“ uvádí. Na turistice na koni ho přitahuje pocit volnosti a svobody pohybu a to jak se jezdec s koněm navzájem vnímají.

Odpovědi respondenta

Otázka dotazníku č.3

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že vznik hippostezky by byl pro kraj asi přínosný.

Bylo by to dobré pro lidi, kteří mají rádi cestování na koni. Měli by více možností kam vyjet. Bylo by to také dobré pro ranče na hippostezkách.

Otázka dotazníku č.5

Odpovídá tak, že nemá snad žádné informace o hippostezkách. Dotazník a povídání o hippoturistice v něm probudily zájem.

Otázka dotazníku č.11

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že považuje turistiku na koni jako vhodnou alternativu dovolené a dovede si představit takto strávit několik dní. Rád by se v průběhu turistické akce o koně staral a naučil se novým věcem.

Otázka dotazníku č. 13

Na otázku dotazníku odpovídá tak, že žádnou stanici jezdecké turistiky ve svém okolí nezná, ale chce o toto zajímat a informace si vyhledat.

Vyhodnocení interview se Zdenou

Zdena uvedla, že na koni seděla ještě jako malé děvče. Turistiku na koni nikdy neprovozovala. A také jí na takovou aktivitu schází čas.

Odpovědi respondentů

Otázka dotazníku č.3

Na otázku dotazníku Zdena uvádí, že by byl vznik hippostezky přínosný. „Lidé mají důvod, proč se zvednout od televize a počítače.“ Hippostezka zaručuje ověřenou stezku pro jezdce a koně. Jezdecká turistika umožňuje kontakt člověka a zvířete.

Otázka dotazníku č.5

Na otázku dotazníku uvádí, že nemá dostatek informací o hippostezkách. Jelikož se o turistiku zajímá, tak o hippostezkách již četla. Pokud se člověk chce něco dozvědět, musí informace sám vyhledávat.

Otázka dotazníku č.11

Na otázku odpovídá, že dovolená formou turistiky na koni není pro každého. Sama by ji však ráda zkusila. Uvádí, že člověk musí mít k zvířatům vztah, aby mohl provozovat turistiku na koni.

Otázka dotazníku č.13

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že zná jezdeckou stanici v Heřmaničkách.

Interview se studenty 4. ročníku gymnázia**Vyhodnocení interview s Martinem**

Turistiku na koni neprovozoval a ani ho neláká.

Odpovědi respondenta**Otázka dotazníku č.3**

Na otázku dotazníku odpovídá tak , že by vznik hippostezky pro kraj přínosný nebyl. Odůvodňuje to tím, že nezná nikoho, kdo by chtěl jezdit na koni.

Otázka dotazníku č.5

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že nemá dostatek informací o hippostezkách, ale chtěl by nějaké získat.

Otázka dotazníku č.11

Na otázku odpovídá s tím, že nepovažuje hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené.

Otázka dotazníku č.13

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že nezná žádnou jezdeckou stanici ve svém okolí, ale nebrání se nějakou poznat.

Vyhodnocení interview s Markétou

Turistiku na koni nikdy neprovozovala. Na koni seděla na táboře. Pamatuje si z toho „Mrazení z nového pocitu a strachu.“

Odpovědi respondenta

Otázka dotazníku č.3

Na otázku dotazníku odpovídá tím, že hippostezka je určitě dobrá pro lidi, kteří rádi jezdí, neboť jim hippostezka poskytuje místo přímo určené pro turistiku na koni. Markéta zmiňuje rozdílné parametry hippostezky a stezky pro pěší turistiku.

Otázka dotazníku č.5

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že informace o hippostezkách nemá skoro žádné. Ví, že slouží pro koně. Hovoří o tom, že většinu informací si musí člověk vyhledat sám a na základě vlastního zájmu. O hippostezkách by se mělo více mluvit a psát. Tedy celková lepší propagace hippostezek.

Otázka dotazníku č.11

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že hippoturistika je vhodnou alternativou dovolené pro lidi, kteří mají koně rádi a chtějí si hippoturistiku vyzkoušet. Ona sama by ji chtěla zkusit. Cítí v sobě respekt.

Otázka dotazníku č.13

Na otázku dotazníku odpovídá s tím, že žádnou jezdeckou stanici ve svém okolí nezná, ale určitě si o nejbližších stanicích informace najde.

10.3 Vyhodnocení experimentu

V rámci experimentu jsem chtěl vytvořit dosud neexistující hippostezku pomocí GPS souřadnic a mapy. Následně měla být tato vytyčená hippostezka „od stolu“ ověřena v terénu. Tedy její celková průjezdnost pro jezdce na koni. Pro tyto účely jsem chtěl

využít zapůjčeného koně i s průvodcem. Bohužel se mi koně zapůjčit nepodařilo. Tedy ne alespoň v dostupné vzdálenosti pro možnost praktikovat jízdu na koni v terénu. Proto jsem přistoupil k náhradní variantě a ověřil průjezdnost vytyčené hippostezky na kole a s pomocí měřidla (metru). Prozkoumání průjezdnosti se nesetkalo se závažnějším problémem. Řeku Ploučnici je ve výše uvedeném místě opravdu možné s koněm přebrodit. Dno řeky neskrývalo žádná úskalí. Přesto je vždy lepší zkontrolovat brodné místo pohledem z břehu i z můstku. Přes potíže, které zamezily prozkoumání průjezdnosti na koni, mohu konstatovat, že je navržená trasa vhodná jako hippostezka.

11. Diskuse

11.1 Diskuse k teoretické části práce

Jezdeckou turistiku v našem prostředí důkladně zmapoval a popsal Karol Hollý. Dá se říci, že z jeho pramenů a zkušeností čerpají i další publikace, které se jezdecké turistice u nás věnují (Andrlová, M.) a samozřejmě i tato práce. V rámci sepsání práce byla snaha shromáždit doposud známé informace k jezdecké turistice a předat ucelený přehled o jezdecké turistice u nás k současnému datu jak případným zájemcům z řad laické, tak i odborné veřejnosti. Oproti knihám o jezdecké turistice je zde úsilí přinést i základní znalosti o původu koně, tělesné stavbě, ustájení a péči o koně. Je jisté, že nedošlo k pokrytí všech spekter, se kterými se jezdecká turistika vzájemně prolíná a souvisí, ale to také nebylo cíleno. Pokud si tato práce najde svého čtenáře a v rámci výzkumu se podařilo oslovit případné zájemce o jezdeckou turistiku, bylo dosaženo plně všech úmyslů se kterými byla psána.

11.2 Diskuse k výzkumné části práce

Výzkumná část byla vytvořena tak, aby byla schopna sesbírat co nejvíce potřebných informací s odpovídající výpovědní hodnotou, které budou zároveň ověřovat nebo vyvracet zvolené hypotézy a přitom plnit jednotlivé cíle stanovené prací. Dotazníkem zkoumané soubory měly za úkol z části pokrýt širší spektrum naší populace a z části

názorově vypovídat za úzký okruh respondentů, které spojuje obdobný věk a shodné prostředí, ve kterém se vzdělávají.

Hypotéza č.1 se potvrdila, neboť o jezdeckou turistiku projevilo zájem více než 35% dotázaných respondentů. Tato skutečnost ovšem neznámá, že by se respondenti zároveň jezdecké turistice věnovali. Na hypotézu se přímo i nepřímo dotazujeme otázkami č. 1, 2, 4, 9, 11.

Hypotéza č. 2 se potvrdila. Větší zájem o jezdeckou turistiku mají lidé s jezdeckými zkušenostmi a to ve 100% případů. Na hypotézu se přímo či nepřímo dotazují otázky č. 1, 2, 4, 11.

Hypotéza č. 3 se vyvrátila, neboť přínos hippostezky pro kraj uvedlo v odpovědi méně než 40% oslovených respondentů. Je zajímavé, že čím byli respondenti mladšího věku, tím více pochybovali nad tímto tvrzením. Širší věkové spektrum respondentů také bylo o něco schopnější přesněji vyjádřit svůj názor (v dotazníku) na případný vznik hippostezky. Pokud by se hodnotilo pouze interview, tak by došlo k potvrzení hypotézy a to zejména z důvodu dobrovolné účasti. Je totiž předpoklad, že interview se účastní spíše dobrovolníci se zájmem o danou problematiku. Na hyp. se dotazuje otázka č. 3

Hypotéza č. 4 se potvrdila. Větší zájem o jezdeckou turistiku mají ženy. Na hypotézu se přímo či nepřímo dotazují otázky dotazníku č.1, 2, 4, 9, 11, 12. Hypotézu potvrzuje též rozdělení respondentů na muže a ženy a jejich odpovědi v rámci vyhodnocených dotazníků. Lze však říci, že rozdíl mezi zájmem žen a mužů není nikterak markantní a je v rámci celkového závěru hodnocení zanedbatelný.

Hypotéza č. 5 se potvrdila. V rámci experimentu se podařilo vytvořit pomocí map a GPS neexistující hippostezku. Tato hippostezka byla prakticky projeta na kole a v inkriminovaných místech, kde se předpokládaly možné potíže pro koně s jezdcem, proběhlo měření. Z praktického ověření vychází konstatování, že se podařilo vytvořit

funkční hippostezku.

12. Závěry

Na základě výše uvedených skutečností uvádím závěry, které vyplynuly ze zvolených cílů a vyjádřených hypotéz.

1. O jezdeckou turistiku je proječován zájem bez ohledu na věk a pohlaví. Zájem může být jak samovolný, tak i zprostředkovaný. Zprostředkovaný zájem má velký potenciál a může napomoci širšímu zájmu o jezdeckou turistiku u nás.
2. Lze říci, že lidé s jezdeckými zkušenostmi mají o jezdeckou turistiku větší zájem, než lidé bez jezdeckých zkušeností. Toto přisuzuji již vyhraněné osobnosti člověka (charakterově i zájmově) a jeho dosavadním životním zkušenostem.
3. Vznik hippostezek je podporován zpravidla těmi, kteří mají ke koním a jezdecké turistice vztahově blízko. U ostatní populace je o hippostezky pouze okrajový zájem, který pramení především z nedostatku informací.
4. Jezdecká turistika se těší u žen nepatrně vyšší oblibě, než u mužů. V případě této práce nepovažuji rozdíl mezi zájemci za tak markantní, aby se tento závěr uplatňoval jako tvrzení. Jedny z příčin tohoto rozdílu můžou být například v odlišném charakteru a založení osobnosti žen a mužů.
5. Pomocí map a GPS navigace lze teoreticky navrhnout funkční trasu hippostezky, aniž by daná místa někdy navrhovatel osobně všechny navštívil. Po praktickém ověření v terénu lze pak tuto hippostezku prohlásit za zcela funkční a navrhnout ji do zařazení a zaznačení již existujících hippostezek.

13. Seznam použité literatury

1. Andrlová, M. Na koni křížem krážem po Česku, Praha: Fragment, 2008.
2. Burda, Z. a kol. Etika chovu zvířat, Praha: SVOPAP vzdělávací centrum s.r.o., 2004.
3. Flade, J. E. Chov a športové využitie koní, Bratislava: Príroda 1990.
4. Gavora, P. Úvod do pedagogického výzkumu, Brno: Paido, 2000. ISBN 80-85931-79-6.
5. Hendersonová, C. Plemena Koní, Praha: Ottovo nakladatelství, 2004.
6. Hollý, K. Jezdecká turistika, Ostrava: Montanex, 2003.
7. Navrátil, J. Základy chovu koní, Institut výchovy a vzdělávání Ministerstva zemědělství ČR, 2000.
8. Owen, R. Bullock, J. Jezdectví, Praha: Aventinum, 1991.
9. Petr, D. et al. Českolipsko (svazek 56), Praha S&D 2009.
10. Sambraus, Hans. H. Atlas plemen hospodářských zvířat, Praha: Nakladatelství Brázda, 2006.
11. Stříbrná, M. Venkovská turistika a agroturistika, Praha: Profi Press, s. r. o., 2005.
12. Šifner, F. Jak psát odbornou a diplomovou práci zvláště, Praha 2004.
13. <http://www.equiweb.cz>
14. <http://ireferaty.lidovky.cz/>
15. www.konezaksin.cz
16. <http://www.pulec.cz/hrebcin>
17. <http://www.turistik.cz/cz/kraje/liberecky-kraj/okres-ceska-lipa/doksy-okres-ceska-lipa/brehyne-pecopala/>
18. <http://www.vyletnik.cz/profil/informacni-centrum-hradcany>
19. <http://www.zakupy.cz>

14. Přílohy

D O T A Z N Í K

David Hlubuček

Zahrádky u České Lípy

Hirsén 141

471 01

david.hk@atlas.cz

Dovolují si Vás oslovit s vyplněním následujícího dotazníku, který je součástí bakalářské práce na Katedře tělesné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze.

Cílem dotazníku je:

1. Zjistit zájem o jezdeckou turistiku u jezdců a nejezdců.
2. Zjistit povědomí o hippostezkách.
3. Zjistit zájem o vytvoření hippostezky a její využívání.

věk:

žena

muž

1. Sám/a sebe zařadíte :

a) jezdec

b) nejezdec

2. Jakou podobu jízdy na koni byste upřednostnil/a? :

- a) jízdu v prostorách jízdárny
- b) vycházku na koni
- c) výlet na koni
- d) putování na koni
- e) výkonostní způsob ježdění – koňský maraton, jezdecké hry
- f) jízda na koni Vás neláká

3. Byl by pro váš kraj přínosný vznik hippostezky?

- a) ano
- b) ne
- c) nevím, co si mám pod tímto pojmem zcela představit
- d) nemám konkrétní názor

4. Máte nějakou zkušenost s jezdeckou turistikou?

- a) ano
- b) ne

5. Máte dostatek informací o hippostezkách?

- a) ano
- b) ne

6. Co by měla podle vás hippostezka nabídnout?

- a) kontakt s koněm
- b) poznávání přírody
- c) zajímavé památky
- d) otestování jezdeckých schopností
- e) netradiční prostředí
- f) jiné (prosím, napište konkrétně co?):

7. Jakou vzdálenost považujete za optimální při jezdecké turistice?

- a) 5 – 10 km
- b) 10 – 20 km
- c) 20 – 30 km
- d) 30 – 60 km
- e) nevím

8. Dle jakých kritérií by se měla posuzovat náročnost trasy?

- a) délka trasy
- b) členitost terénu
- c) podle nároků kladených na dovednosti jezdce (začátečník, pokročilý)

9. Oslovila by vás nabídka dovolené na koni?

- a) ano
- b) ne

10. Jak dlouho by měla taková dovolená trvat?

- a) 1-2 dny
- b) 2-4 dny
- c) 5-7 dnů
- d) více než 7dnů

11. Považujete hippoturistiku za vhodnou alternativu dovolené.

- a) ano
- b) ne
- c) nejsem rozhodnut/a

12. Co vám brání takovou dovolenou uskutečnit?

- a) nedostatek peněz
- b) nedostatek času
- c) neinformovanost
- d) absence nebo nedostatek hippostezek
- e) nic
- f) jiné skutečnosti (pokud chcete, uveďte které):

13. Znáte nějakou jezdeckou stanici ve svém okolí?

- a) ano
- b) ne

14. Znáte ve vašem okolí nějakou hippostezku?

a) ano

b) ne

Děkuji Vám za vyplnění dotazníku.